Ազգ
Azg armenian daily
27 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 2003 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 37 (2722)

Ադրբեջանական հետախուզական խումբը փորձել է անցնել ԼՂՀ սահմանը

Ինչպես տեղեկացնում է ՀՀ պաշտպանության նախարարի մամլո քարտուղար, գնդապետ Շահուվարյանը, 2003 թ. փետրվարի 25-ի լույս 26-ի գիշերը Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության զինված ուժերի զինծառայողները կանխել են հակառակորդի հետախուզական խմբի անցումը պաշտպանության առաջնագծում: Տեղի ունեցած փոխհրաձգությունից ԼՂՀ զինված ուժերի երկու զինծառայողներ ստացել են հրազենային վնասվածք: Հակառակորդի կողմից սպանվել եւ վիրավորվել է մեկական զինվոր:

Ալիեւը Հայաստանին ագրեսոր է անվանել ԱՄՆ-ում

Ադրբեջանը հերթական հայտարարությունն է արել «Հայաստանի զավթած» տարածքները վերադարձնելու մասին: Նման պահանջով, ըստ «Ինտերֆաքսի», որը վկայակոչում է Վաշինգտոնում Ադրբեջանի դեսպանատունը, հանդես է եկել Հեյդար Ալիեւը Մ. Նահանգներում տեղի ունեցած իր մամլո ասուլիսի ժամանակ: Ալիեւը նշել է նաեւ, որ «Մինսկի խմբի գործունեության ապարդյունությունը վկայում է Հայաստանի ագրեսիվ քաղաքականության մասին»:

ԱՍՈՒԼԻՍ

Ընտրակեղծիքների մասին բերվող տվյալները խիստ չափազանցված են

Այս միտքն էր ընդգծվում նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի մամուլի ասուլիսի ժամանակ

ԱՐԱ ՄԱՐՏԻՐՈՍՅԱՆ

«Ընդդիմությունը պահանջել է բացել եւ հաշվարկել 70 քվեատուփ 1865-ից: Այդ 70-ից ստուգվել է 15-ը, ինչի արդյունքում բոլոր թեկնածուների օգտին տրված ձայներն ավելացել են 100-ով», երեկ հրավիրված մամուլի ասուլիսի ժամանակ, անդրադառնալով ընտրակեղծիքների վերաբերյալ ընդդիմության ներկայացրած տվյալներին, ասաց նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը: Շարունակելով այս թեման, նա առաջարկեց կատարել հետեւյալ հաշվարկը. «Մնացած 55 տեղամասերից յուրաքանչյուրում անգամ եթե կեղծվեր ընտրության եկած 1200 ընտրողների ձայների 50 տոկոսը, ինչը հնարավոր չէ, ապա դա ընդամենը կլիներ 30 հազար քվե: Եթե դա բաշխենք 2-րդ եւ 3-րդ տեղերը գրաված թեկնածուների ձայների միջեւ, ապա նրանց ցուցանիշները կավելանան 1-ական տոկոսով»: Սա թերեւս այն հիմնական ասելիքն էր, որով նախագահը կամեցավ ցույց տալ ընդդիմության կողմից անընդհատ տարփողվող ցուցանիշների ոչ հավաստի լինելը:

PHOTOLURE

Ամփոփելով ընտրական գործընթացն ամբողջությամբ, Ռոբերտ Քոչարյանն այն բաժանեց երեք հատվածի: Առաջին հատվածը քարոզարշավն էր, որ նրա բնութագրմամբ բավականին ակտիվ էր: Յուրահատկությունն այն էր, որ գործող նախագահը փորձել է հնարավորինս քաղաքակիրթ քարոզարշավ տանել, իսկ ընդդիմադիր թեկնածուների հակաքարոզչությունը երբեմն «անցնում էր էթիկայի թույլատրելի եւ անթույլատրելի նորմերը»: Նախագահն ընդգծեց, որ մինչ ընտրություններն ունեինք մեծ կայունության ներուժ ունեցող հասարակություն, իսկ այժմ՝ ավելի փոքր կայունության ներուժ ունեցող հասարակություն: «Դրա համար մենք մի քանի ամիս վճարելու ենք», նշեց Ռոբերտ Քոչարյանը:

Տես ➧ էջ 2

ԵՎՐԱԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԱԿԱՆ ՎԵՀԱԺՈՂՈՎ

Փիթեր Շոյդերը կոչ է անում նախագահական ընտրությունների 2-րդ փուլի ազատ եւ արդար կայացման

Եվրախորհրդարանի խորհրդարանական վեհաժողովի նախագահ Փիթեր Շոյդերը երեկ կոչ արեց Հայաստանի իշխանություններին եւ ընդդիմությանը հանգստացնելու քաղաքական մթնոլորտը նախագահական ընտրությունների 2-րդ փուլին ընդառաջ:

«Իշխանությունների պարտականությունն է ամեն ինչ անել հաղթահարելու լարվածությունն առանց հասարակական կարգի պահպանմանը ոչ համարժեք միջոցների դիմելու», ասել է Փիթեր Շոյդերը՝ կոչ անելով անհապաղ ազատ արձակել քարոզարշավի ծերբակալված ընդդիմադիր մասնակիցներին: Նա միաժամանակ կոչ է արել ընդդիմությանը՝ ամբողջովին հարգելու երկրի սահմանադրական եւ իրավական կարգը: Շոյդերը մտահոգություն է հայտնել ընտրություններում արձանագրված խախտումների կապակցությամբ եւ ավելացրել, թե նման խախտումներ չպիտի տեղի ունենան ընտրությունների 2-րդ փուլում:

Փիթեր Շոյդերը պատրաստակամություն է հայտնել ԵԱՀԿ-ի եւ Եվրախորհրդի կողքին խորհրդարանական վեհաժողովի դիտորդական առաքելությունը շարունակելու առաջիկա մարտի 5-ին կայանալիք 2-րդ փուլի ընտրություններին: «Մենք ակնկալում ենք ազատ եւ արդար ընտրություններ, այնպիսիք, որի արդյունքներն ընդունելի կլինեն շահագրգիռ կողմերին՝ դրանով ամրապնդելով ժողովրդավարական կայունությունը Հայաստանում», վերջում ասել է խորհրդարանական վեհաժողովի նախագահը:

Բրիտանացի վերլուծաբանները կանխատեսում են Քոչարյանի հաղթանակ

ԵՐԵՎԱՆ, 26 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: «Էկոնոմիստ» բրիտանական պարբերականի հետազոտական խումբը կարծիք է հայտնել, թե ՀՀ նախագահական ընտրությունների երկրորդ փուլում հավանական է գործող նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանի հաղթանակը, դա մասնավորապես հիմնավորելով նրանով, որ նա վայելում է վարչապետ եւ իշխող՝ Հանրապետական, կուսակցության առաջնորդ Անդրանիկ Մարգարյանի աջակցությունը: Ամսագրի վերլուծաբանները կանխատեսում են նաեւ, որ երկու թեկնածուների օգտին տրված ձայների տարբերությունը շատ փոքր կլինի:

Նրանց կարծիքով, ընտրարշավի ընթացքում եւ դրան հաջորդած շրջանում տեղի ունեցած իրադարձությունները նվազագույն ազդեցություն կունենան Ղարաբաղի հարցի վրա: «Կարելի է բանավիճել, թե կտուժի՞ արդյոք պարոն Քոչարյանի լեգիտիմությունը ընդդիմության մեղադրանքներից, բայց դա դժվար թե սահմանափակի նրա մանեւրելու հնարավորությունը՝ իր պաշտոնակից Հեյդար Ալիեւի հետ բանակցություններում»,- գրում է ամսագիրը:

ԱՄՆ-ի նախագահը Թուրքիային սպառնացել է Հայոց ցեղասպանության ճանաչմամբ

ԱՆԿԱՐԱ, 26 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ - ԱԶԱՏՈՒԹՅՈՒՆ: Թուրքական «Ջումհուրիեթ» թերթը գրում է, թե երբ վերջերս Թուրքիայի արտգործնախարարը եւ էկոնոմիկայի նախարարը Վաշինգտոն էին գնացել՝ Ջորջ Բուշը նրանց ասել է. «Պարոնայք, դուք ԱՄՆ-ում անելու բան չունեք: Վերադարձեք Ձեր երկիր եւ անցկացրեք այդ որոշումը պառլամենտում (նկատի ունի որոշում՝ ի պաշտպանություն Իրաքի դեմ պատերազմում ԱՄՆ-ին օժանդակելու): Ոչ մի այլ դաշնակից մեզ այդքան հոգս չի պատճառել, որքան դուք»: Թերթը պնդում է, որ Բուշի վարչակազմը Թուրքիայի վրա ճնշման 3 լծակ է բանեցրել՝ 1-ին. «Չեք կատարի մեր պահանջները՝ մենք կհամագործակցենք Հյուսիսային Իրաքի քրդերի հետ, որոնցից դուք սարսափում եք՝ ենթադրելով, որ անկախանալու են. 2-րդ. եթե չհամագործակցեք մեզ հետ ՄԱՀ-ն, ՀԲ-ն եւ Առեւտրի համաշխարհային կազմակերպությունը ձեզ լավ աչքով չեն նայի, 3-րդ. Դուք գիտեք, որ մեր շատ նահանգներ ճանաչել են Հայոց ցեղասպանությունը, իսկ Կոնգրեսը առայժմ չի ճանաչել, բայց՝ առայժմ: Հայկական լոբբին միայն առիթի է սպասում այդ բանաձեւը անցկացնելու համար»:

Փետրվարի 6-ին Թուրքիայի իշխող կուսակցության առաջնորդ Էրդողանը ասել է. «Խորհրդարանի այդ որոշումը պետք է ամենաշահեկանը լինի մեր պետության եւ ազգի ապա-

Ո՞ւմ օգտին է քվեարկել Նաիրի Հունանյանը

Հավանաբար շատերին կհետաքրքրի, թե նախագահական ընտրություններում ո՞ւմ օգտին է քվեարկել հոկտեմբերի 27-ի ոճրագործության գլխավոր հեղինակ, թիվ 1 ամբաստանյալ Նաիրի Հունանյանը: Մեր ստացած հավաստի տեղեկությամբ, փետրվարի 19-ին մեկուսարանում Հունանյանը քվեարկել է հօգուտ Արամ Կարապետյանի: Ըստ երեւույթին, նրան շատ դուր են եկել նախագահության այդ թեկնածուի ռազմահեղափոխական կոչերը՝ ԿԳԲ-ն վերականգնելու, մարդկանց Սիբիր քշելու, Փարաքարը փակելու, բանտարկելու մասին:

Ասում են, չէ՞, որ բանտապետն ու բանտարկյալը միշտ էլ տարօրինակ սիրով կապված են լինում միմյանց: Չմոռանանք նաեւ, որ թե Նաիրին եւ թե Արամը ժամանակին եղել են նույն կուսակցության՝ ՀՅԴաշնակցության անդամ:

Ճապոնիան իր դիրքորոշումը ղարաբաղյան խնդրի նկատմամբ փոխել է 1999 թ.

ԲԱՔՈՒ, 26 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Ճապոնիայի արտաքին գործերի նախարարի առաջին տեղակալ Տեցուո Յանոն Բաքու կատարած իր կարճատեւ այցի ավարտին հրավիրել է մամլո ասուլիս, ուր հայտնել է, թե արդյունավետ են եղել բանակցությունները, որ ինքը վարել է Միլլի մեջլիսի նախագահ Մ. Ալեսքերովի, վարչապետ Ա. Ռասիզադեի, փոխվարչապետ Ա. Շարիֆովի, արտաքին գործերի փոխնախարար Խ. Խալաֆովի, կրթության նախարար Մ. Մարդանովի հետ: Նա ընդգծել է Ճապոնիայի շահագրգռվածությունը Ադրբեջանից նավթ եւ բնական պաշարների այլ տեսակներ գնելու հարցում, ինչպես նաեւ այդ հանրապետության մասնակցությամբ 2005 թվականին Տոկիոյում նախատեսված համաշխարհային ցուցահանդեսին: Անդրադառնալով Ղարաբաղյան հարցին, հյուրը նշել է, որ մինչեւ 1999 թվականը Ճապոնիան պաշտպանում էր Ադրբեջանի դիրքորոշումն այդ հարցում, իսկ հետագայում իր դիրքորոշման մեջ կատարված փոփոխությունները բացատրել է աշխարհում այդ հակամարտության հետ կապված առկա չափազանց բարդ քաղաքական իրադրությամբ:

Թուրքիայի դեսպանը հեռացել է Իրաքից

ԱՆԿԱՐԱ, 26 ՓԵՏՐՎԱՐ, ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ: Բաղդադում Թուրքիայի դեսպան Օսման Պաքսյուտը այսօր լքել է Իրաքը եւ վերադարձել հայրենիք:

Ավելի վաղ, Թուրքիայի արտգործնախարարության ցուցումով, Իրաքի մայրաքաղաքից հետ էին կանչվել բոլոր դիվանագետներն իրենց ընտանիքներով եւ դեսպանության ողջ տեխնիկական անձնակազմը:

ՌՈՒՍ-ԱԴՐԲԵՋԱՆԱԿԱՆ

Կստորագրվի ռազմատեխնիկական համագործակցության համաձայնագիր

ԲԱՔՈՒ, 26 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Չորեքշաբթի սկսվում է Ռուսաստանի Դաշնության պաշտպանության նախարար Սերգեյ Իվանովի երկօրյա աշխատանքային այցը Ադրբեջան: Այցի ընթացքում Ս. Իվանովը բանակցություններ կվարի ադրբեջանցի իր գործընկերոջ՝ գեներալ-գնդապետ Սաֆար Աբիեւի եւ կիանդիրի Ադրբեջանի վարչապետ Արթուր Ռասիզադեի հետ: Բանակցությունների արդյունքում փետրվարի 27-ին ռազմական գերատեսչությունների ղեկավարները երկու պետությունների պատմության մեջ առաջին անգամ կստորագրեն ռազմատեխնիկական համագործակցության մասին համաձայնագիր: Համաձայնագիրը նախ եւ առաջ «խորհրդային սպառազինությունների եւ ռազմական տեխնիկայի վերանորոգմանը, արդիականացմանը, վերահանդերձմանը կամ ոչնչացմանը ռուս մասնագետների մասնակցության մասին» է, որոնցով հիմնականում զինված են ադրբեջանական զինված ուժերը: Փաստաթուղթը նախատեսում է նաեւ երկու երկրների հակաօդային պաշտպանության համակարգերի փոխգործունեության հատասնում եւ զարգացում, այդ թվում փոխանակում տեղեկատվություն օդային իրադրության մասին ՀՕՊ հրամանատարական կետերին: Համաձայնագրում ասվում է եւ Ռուսաստանի կողմից ռազմական նշանակության օբյեկտների արդիականացման գործում Ադրբեջանին օգնություն ցուցաբերելու մասին: Կստորագրվի նաեւ 2003 թ. երկկողմ ռազմական համագործակցության պլան: Այն կարծանագրի ծեռք բերված պայմանավորվածությունները զինվորական պատվիրակությունների փոխանակում այցերի, ՌԴ ՊՆ բուհերում ադրբեջանցի զինծառայողների ուսուցման, միջպետական զինվորական փոխադրումների, մարտական պատրաստության միջոցառումների անցկացման մասին՝ հրավիրելով մյուս կողմի ԶՈՒ ներկայացուցիչների:

Ռ. ՔՈՉԱՐՅԱՆԻ ՄԱՄԼՈ ԱՍՈՒԼԻՍԸ

Ընտրակեղծիքների մասին բերվող տվյալները խիստ չափազանցված են

Սկիզբը էջ 1

Ընտրական գործընթացի երկրորդ հատվածի՝ ընտրությունների օրվա առնչությամբ նշվեց, որ անցել է կազմակերպված, որին համաձայնել են նաեւ դիտորդները: Եղել են խախտումներ ե՛ւ գործող նախագահի, ե՛ւ ընդդիմության օգտին: Դրանք, նախագահի համոզմամբ, չեն անցնում այն հասկանալի եւ թույլատրելի սահմանները, որոնք լինում են անցումային փուլում գտնվող երկրներում: Սա երեւում է նաեւ դիտորդների եզրակացության մեջ: Ըստ որում, Ռոբերտ Քոչարյանը վճռականություն հայտնեց, որ նման խախտումներ երկրորդ փուլում թույլ չեն տրվի: Ներկա խախտումների մասին խոսելով, նա հայտնեց, որ դատախազություն են դիմել 7 այդպիսի դեպքերի համար: Հետեւաբար դրանք այն ծավալները չեն ունեցել, որպիսին փորձ է արվում ներկայացնել:

Ընտրությանը հաջորդող փուլը, նախագահի բնորոշմամբ, աչքի ընկավ ընդդիմության հիստերիկ դրսեւորումներով, երբ ընտրվել էր «Հավաքվենք ժողովրդով եւ պաշտպանենք մեր ձայները» կարգախոսը, թեկնածուներից մեկը հռչակվել էր ընտրված նախագահ, իշխանափոխության կոչեր էին հնչում, որոնք շատ ագրեսիվ էին: Այս պայմաններում գործող նախագահը ձեռնարկել եւ ձեռնարկելու է երկրի կայունության պահպանման անհրաժեշտ քայլեր: Նա, անդրադառնալով ժողովրդի մի ստվար հատվածին անօրինականությունների դրդողներին, նշեց, որ վերջիններս կորցրել են իշխանություն, գործարաններ, բայց դա ժողովրդի հաշվին չպետք է հատուցվի: «Իսկ եթե արյուն թափվեր, ո՞վ էր պատասխան տալու: Լավ կլիներ՝ այդ մարդիկ, որոնք վարժել են իրենց լեզուն, մի քիչ էլ իրենց ուղեղը վարժեն», ասաց Ռոբերտ Քոչարյանը:

Ինչ վերաբերում է երկրորդ փուլին, ապա նախագահը վստահություն հայտնեց, որ ինքը կհաղթի: Նա համեմատություն անցկացրեց 1998 թ. եւ ներկա ընտրությունների արդյունքների միջեւ: 1998 թ. առաջին փուլում Ռոբերտ Քոչարյանը հավաքել էր 545 հազար ձայն (38,8 տոկոս), այժմ՝ 700 հազար (49 տոկոս): Այն ժամանակ էլ երկրորդ փուլից առաջ երրորդ տեղը գրաված թեկնածուն ոչ ոքի չէր միացել, հիմա էլ կարծես թե ոչ ոքի չի միանում:

Անկարգությունների համար վարչական կալանքի ենթարկվածները, նախագահի կարծիքով, խաբված մարդիկ են: Սակայն նրանցից 19-ը նախկինում մեկ կամ մի քանի անգամ դատված են եղել, մի քանիսը բժշկական հսկողության ենթարկված թմրամոլներ են: Պատասխանելով այն հարցին, թե քանակն օգտագործվելո՞ւ է այս ընթացքում, Ռոբերտ Քոչարյանն ասաց, որ զորքերի որեւէ տեղաշարժ չի կատարվել, իսկ կարգուկանոն հաստատելու համար ոստիկանության ուժերը բավարար են: Մեկ այլ հարցի. եթե իշխանությունը չի կարողանում կանխել ընդդիմության օգտին կատարված կեղծիքները, ապա դա չի՞ նշանակում, որ այդ իշխանությունը «ոչ մի բանի համար պիտանի չէ», նախագահը պատասխանեց հետեւյալ կերպ. «Դա ցույց է տալիս, որ իշխանությունը հանդուրժող է, որ չի կիրառել վարչական ռեսուրսը, ինչպես արվում էր նախկինում, որ առաջարկում է քաղաքակիրթ ընտրություններ»:

Հեռուստաբանավեճերին մասնակցելու համար նախապայմանների առաջքաշումը Ռոբերտ Քոչարյանը զարմանալի է համարում, քանի որ սահմանադրության մեջ հստակ նշված է, թե երկրի նախագահն ինչի համար է պատասխանատվություն կրում: «Չեն կարող նախագահի 2 թեկնածուներ նստել եւ քննարկել ինչ-որ մանկապարտեզի կառավարման հարցեր», ասաց Ռոբերտ Քոչարյանը եւ ավելացրեց, որ ինքը չի գնա որեւէ մեկին համոզելու, եթե նա չի ցանկանում մասնակցել բանավեճին:

Նաիրի Հունանյանի ինքնաստանության վարկածը հերքելու եւ բամբասանքները ցրելու համար մամուլի ասուլիսի վերջում նախագահն առաջարկեց լրագրողներին ընտրել փոքրիկ խումբ, որը կայցելի մեկուսարան եւ կտեսնի նրան: (Ավելի ուշ 3 լրագրողներ այցելեցին մեկուսարան եւ համոզվեցին, որ Ն. Հունանյանը ողջ եւ առողջ է):

Տեփան Դեմիրճյանի յուրօրինակ «հանդիպումները» իր ընտրողների հետ

Նախագահական ընտրությունների առաջին փուլին հետեւած հանրահավաքներն ու երթերը մեր մայրաքաղաքում լայն շահարկումների առարկա են դարձել, եւ ոչ միայն դրանցում հնչող կոչերի, այլեւ կազմակերպչական խնդիրների առումով էլ: Մի կողմից քաղաքային իշխանությունները պնդում են դրանց ոչ արտոնված, ապօրինի լինելու մասին, մյուս կողմից էլ... Այստեղ էլ սկսվում են հետաքրքրական մեկնաբանությունները:

Նախ, նախագահի թեկնածու Ստեփան Դեմիրճյանի ընտրական շտաբի ներկայացուցիչները հանրահավաքների արտոնված թե չարտոնված լինելու հանգամանքին ի պատասխան հայտարարեցին, թե ժողովուրդն ինքնաբուխ կամքի դրսեւորմամբ է հավաքվում Մատենադարանի մոտ եւ որ ոչ ոք նրան այնտեղ չի հավաքում: Չենք էլ կամենում կասկածել, որ ժողովրդին բռնի կամ մեկ այլ միջոցով են հավաքում, քանզի քաղաքակիրթ լինելու հավակնություններ ունեցող հասարակությունը պիտի իր քաղաքական կամքում հետեւողական լինի: Բայց կարծում ենք նաեւ, որ մարդիկ, ուժերը, որոնք հավաքված այդ ժողովրդին ասելիք ունեն բեմահարթակներից, պիտի հոգան, պարտավոր են հոգալ այդ ժողովրդի անվտանգության եւ օրենքի շրջանակում մնալու մասին: Այստեղ գալիս է հաջորդ հանճարեղ պարզաբանումը: Այսպես. «Մատենադարանի մոտի հավաքները ոչ թե ցույցեր են ու հանրահավաքներ, այլ պարզապես թեկնածու Ստեփան Դեմիրճյանի հանդիպումներն ընտրողների հետ»:

Այդ դեպքում ինչո՞ւ եւ ինչպե՞ս են այդ հանդիպումները վերածվում երթի դեպի ՀՀ եւ ԿԸՀ, գլխավոր դատախազություն, կառավարություն, նախագահի նստավայր: Արդյոք դրանք մա՞ս են կազմում Ս. Դեմիրճյան-ընտրողներ հանդիպումների:

Լ. Գ.

ՍՏԵՓԱՆԱԿԵՐՏ

Մեկնարկեց խորհրդարանի նոր նստաշրջանը

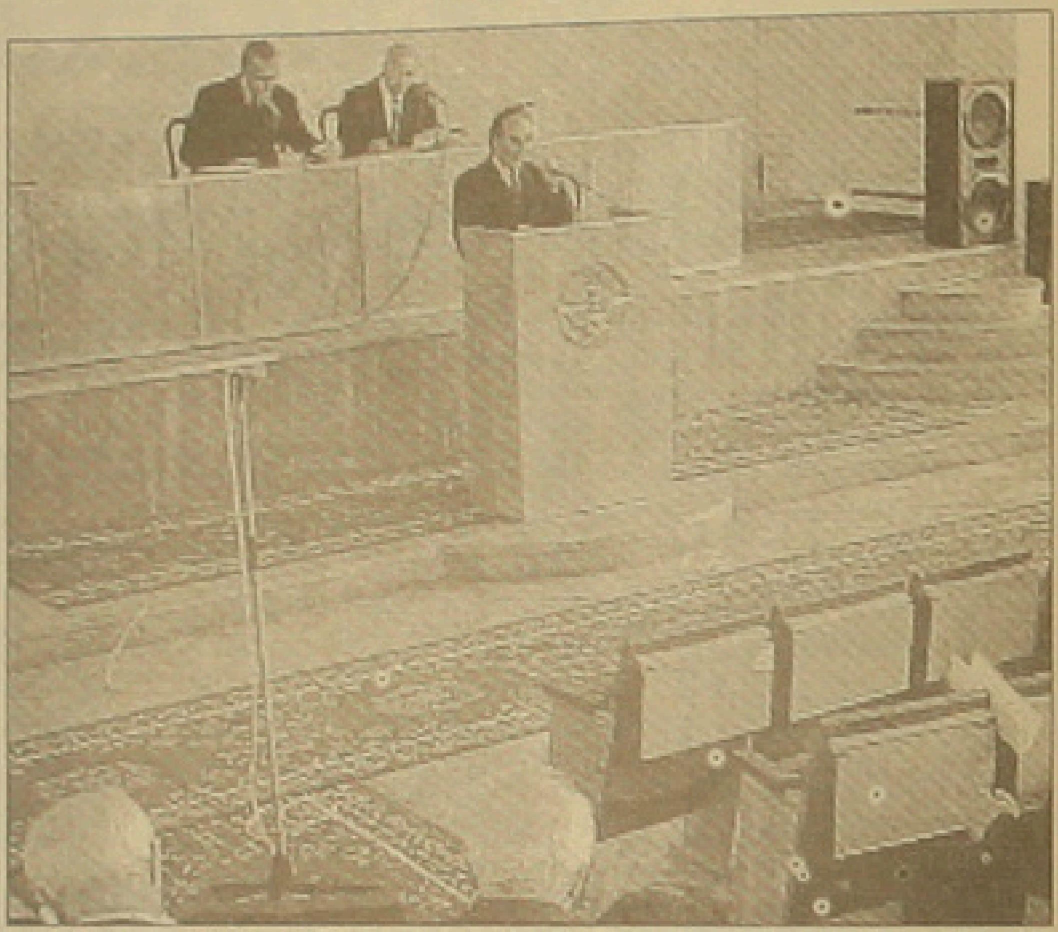

Փետրվարի 26-ին տեղի ունեցավ Լեռնային Ղարաբաղի Հանրապետության Ազգային ժողովի 3-րդ գումարման 6-րդ նստաշրջանի այս տարվա անդրանիկ նիստը: Օրակարգը, ի տարբերություն նախորդ նիստերի, խիստ հագեցած էր: Ընդգրկում էր 16 հարց, որոնք վերաբերում էին երկրի ֆինանսատնտեսական եւ իրավապաշտպանական ոլորտներին: Պատգամավորները նոր նստաշրջանի համար ընտրեցին հաշվիչ հանձնաժողով՝ 3 հոգուց բաղկացած: Այնուհետեւ հաստատվեց ԱԺ 6-րդ նստաշրջանի օրենսդրական գործունեության ծրագիրը:

Իբրեւ 3-րդ հարց լսվեց ԼՂՀ գլխավոր դատախազի հաղորդումը «ԼՂՀ դատախազության մարմինների 2002 թ. գործունեության մասին»: Հանրապետության գլխավոր դատախազ Ս. Ղուկասյանի տեղեկատվությամբ՝ 2002 թ. զգալի աշխատանք է կատարվել հանրապետությունում իրավակարգի ապահովման, պետական շահերի պաշտպանության, հանցավորության դեմ պայքարի ուղղությամբ: Անցած տարվա ընթացքում նվազել է ԼՂՀ-ում կատարված հանցագործությունների քանակը, դրան զուգահեռ ավելացել է հանցագործությունների բացահայտման թիվը: Գլխավոր դատախազը չշրջանցեց նաեւ այն փաստը, որ ծանր հանցագործությունների բացահայտման գծով ցուցանիշները գոհացուցիչ չեն, գտնելով, որ այս ուղղությամբ քրեական հետախուզության եւ քննչական մարմինները պետք է առավել արդյունավետ դարձնեն իրենց աշխատանքները:

ԱԺ համապատասխան գլխադասային հանձնաժողովի նախագահ Ա. Մոսոյանը գլխավոր դատախազի հաղորդման կապակցությամբ նշեց, որ հանրապետության դատախազական մարմինները 2002 թ. էական աշխատանք են կատարել համընդգրկուն առումով:

Խորհրդարանն ի գիտություն ընդունեց գլխավոր դատախազի հաղորդումը:

Հաջորդ հարցերն առնչվում էին, մասնավորապես, հարկային քաղաքականությանը, ինչպես նաեւ պետական վիճակագրական ծառայության գործունեությանը, սոցիալական ոլորտին: Լրացումներ եւ փոփոխություններ կատարվեցին համապատասխան օրենքներում, որոնց մի մասը խորհրդարան էր ներկայացվել ԼՂՀ նախագահի առաջարկության հիման վրա:

Նիստի վերջում, համաձայն օրակարգի, պատգամավորները հարցեր ուղղեցին կառավարությանը:

ԿԻՄ ԳԱԲՐԻԵԼՅԱՆ

Ցուցարարներն անհանդուրժող են ԶԼՄ-ների նկատմամբ

Թերեւս՝ որոշ

Փետրվարի 19-ի հանրապետության նախագահի ընտրությունների քվեարկությունից հետո մի քանի անգամ մայրաքաղաքում տեղի ունեցան հանրահավաքներ: Թե ովքեր եւ ինչու էին հավաքվում կամ ինչ նպատակ ունեին, դա հանրահավաքներին մասնակցողների, իսկ առաջին հերթին, դրանք կազմակերպողների խնդիրն ու ցանկությունն է:

Սակայն հետաքրքրական եւ, ցավոք, ոչ ժողովրդավարական մի հանգամանք անընդհատ կրկնվում է նման հավաքներում:

Հանրահավաքների ժամանակ խմբված մարդիկ մեծ մասամբ անհանդուրժող, առավել եւս՝ չարությամբ են տրամադրված լրագրողների ու տեսախցիկների նկատմամբ: Եղել են անգամ լրագրողներին ահաբեկելու դեպքեր:

Հավաքված բազմության առանձին ներկայացուցիչներ, իրենց սեփական գնահատմամբ իշխանամետ լրատվամիջոցներին առանձնացնում են՝ անհարկի վիրավորելով լրագրողներին: Մինչդեռ մոռանում են, որ, իրենց իսկ համոզմամբ, հավաքվել են ոչ թե տոտալիտար համակարգին բնորոշ կարգեր հաստատելու, այլ արդար ու թափանցիկ քվեարկությունների ժողովրդավարություն կառուցելու նպատակով:

Հասկանալի է, որ նշված նպատակը հանրահավաքներին մասնակցող զգալի մասի համար դեռեւս ըմբռնելի չէ: Բայց եւ այնպես դա դեռ չի նշանակում, թե այդ նպատակ-ժողովրդավարությանը ծգտել, առավել եւս՝ հասնել պետք չէ:

Սակայն ի՞նչ է ստացվում: Մարդիկ բողոքում են մի երեւույթից, որը դեմ չեն անծամբ կիրառելու:

Եվ հետո, չէ՞ որ լրատվամիջոցները մեր դաշտում չունեն այնպիսի տպաքանակ կամ եթեր գնողներ, որոնցից ստացված ֆինանսական միջոցները թույլ կտային լրատվական դաշտի ցանկացած ներկայացուցչին մասնակցել միայն փաստեր: Մեր ԶԼՄ-ները, առանց բացառության, ունեն տեսակետ, որը գրեթե միշտ ներկայացվում է հասարակությանը: Եվ որքան դժվար ընկալելի կամ տարօրինակ թվա, այս երեւույթը նույնպես ժողովրդավարություն է, դեմոկրատիայի ամենահիմնարար կատեգորիաներից մեկի՝ բազմակարծության դրսեւորում: Ուստի պետք չէ անհանդուրժող լինել, եթե «ոտքի են կանգնում» այդ «բազմամասնիկը պաշտպանելու» համար:

Հետաքրքրական է, որ հաստատ դիրքորոշում ունեցող ԶԼՄ-ների նկատմամբ միտինգների մասնակիցներն ավելի չար են տրամադրված եղել, քան այնպիսի լրատվամիջոցների նկատմամբ, որոնք պատրաստ են վճարելու դեպքում հրապարակել ցանկացած տեղեկություն:

Մյուս կողմից, եթե հաշվի առնենք, որ հանրահավաքների ժամանակ ներկա կարող են լինել նաեւ այնպիսի մարդիկ, որոնք ավելի շատ հակված են կռիվ սարքելու, քան թե տեսակետների շուրջ վիճաբանելու, հասկանալի կլինի, թե ինչու են լրագրողները դառնում ակնհայտ դժգոհության հիմք:

Մի բան պետք է հասկանալի եւ ընդունելի լինի յուրաքանչյուր քաղաքացու համար, լրատվամիջոցը չի կարող ապահովել օբյեկտիվություն, երբ խոչընդոտում են լրագրողի աշխատանքը կամ անտեսում:

Ա. Հ.

Երեւանում կայացավ հայ-չինական միջկառավարական տնտեսական հանձնաժողովի հերթական նիստը

ԵՐԵՎԱՆ, 26 ՓԵՏՐՎԱՐ, ՆՈՅՅԱՆ ՏԱՊԱՆ: Հայ-չինական միջկառավարական տնտեսական հանձնաժողովի փետրվարի 24-25-ի Երեւանում տեղի է ունեցած նիստում քննարկվել է տարբեր ոլորտներում երկկողմ համագործակցության եւ դրա զարգացման հեռանկարներին վերաբերող հարցերի լայն շրջանակ: Ինչպես հայտնեցին ՀՀ առեւտրի եւ տնտեսական զարգացման նախարարությունում, փետրվարի 25-ին նիստի օրակարգում ընդգրկված հարցերը քննարկվել են առանձին աշխատանքային խմբերի մակարդակով:

Նշվեց, որ չինական պատվիրակությունը հանդիպում է ունեցել նաեւ ՀՀ առեւտրի եւ տնտեսական զարգացման նախարարության ներկայացուցիչների հետ:

ՇՆՈՐՀԱՎՈՐԱՆՔ

«Ազգի» խմբագրակազմն ու տնօրենությունը ջերմորեն շնորհավորում են թերթի աշխատակիցներից լրագրող Թաթուլ Հակոբյանին եւ տիկնոջը՝ Արմենուհուն, 2-րդ մանչ զավակով (Ացոս) բախտավորվելու ուրախ առիթով:

«ԱԶԳ» ՕՐԱԹԵՐԹ
Հրատարակութեան ԺԲ տարի
Հիմնադիր եւ հրատարակիչ
«ԱԶԳ ՕՐԱԹԵՐԹ» ՍՊԸ
Երեւան 375010, Հանրապետութեան 47
Ֆաքս՝ 374-1-562863
e-mail: azg2@arminco.com
www.azg.am
Գլխաւոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635
Խմբագիր
ՊԱՐՈՅՐ ՅԱԿՈԲԵԱՆ / հեռ. 529221
Տնօրէն
ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՍՈՒՔԵԼԵԱՆ / հեռ. 529353
Համակարգ. ծառայութիւն / հեռ. 582483
Շուրջօրյա լրահավաք ծառայութիւն / հեռ. 529353
Apple Macintosh համակարգչային շարուածքը «Ազգ» թերթի
Թերթի նիւթերի ամբողջական թէ մասնակի արտատպումները տպագիր մամուլի միջոցով կամ ռադիոհեռուստատեսութեամբ, առանց խմբագրութեան գրաւոր համաձայնութեան, խստիւ արգելւում են, համաձայն ՀՀ հեղինակային իրաւունքի մասին օրէնքի:
Նիւթերը չեն գրախօսւում ու չեն վերադարձւում
«AZG» DAILY NEWSPAPER
Editor-in-chief
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

ԱԶԳ

Ընթացիկ

Միտինգն անցավ առանց միջադեպերի եւ առանց հստակեցման

Մինչեւ երեկվա հանրահավաքի սկսվելը այնպիսի տպավորություն կար, որ ամեն ինչ որոշվելու է հենց փետրվարի 26-ին, այսինքն՝ ամեն ինչ պետք է հստակեցվի։ Առավել եւս, որ արդեն հայտնի էին նախագահական ընտրությունների արդյունքները եւ հայտարարվել էր երկրորդ փուլ անցկացնելու մասին։ Անշուշտ, անչափ կարեւոր էր լինելու երկրորդ փուլ անցած ՀՀ նախագահի թեկնածու Ստեփան Դեմիրճյանի կողմնորոշումը։ Բայց ամեն ինչի մասին իր հերթին։

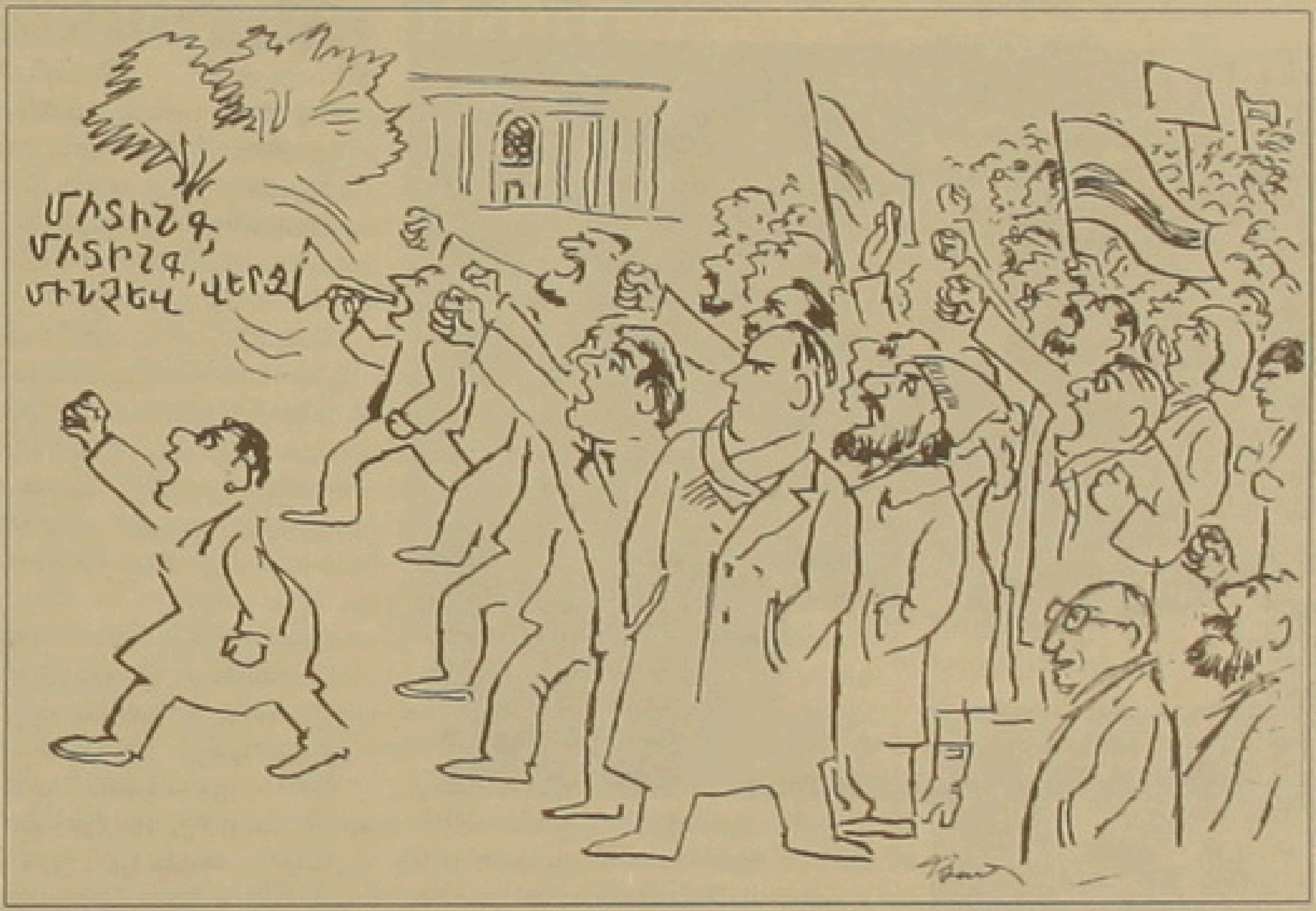

Մատենադարանի մոտ հրավիրված ընդդիմության միտինգը նախորդներից նվազ բազմամարդ էր, թեեւ ստույգ թիվ ասել չենք կարող, որովհետեւ կավիճ չունեինք եւ չէինք կարող մեկ քառակուսի մետր տարածություն գծել, այդ տարածքում տեղավորել մարդկանց ու բազմապատկումներ անել։ Անկեղծ ասած, միտինգավորների մեջ չտեսանք ոչ թմրամոլների, ոչ հարբած կանանց։ Մատենադարանից մինչեւ Մոսկովյան փողոցի խաչմերուկն ընկած տարածքում հավաքված մարդկանց մոտ ու նրանց շուրջ չտեսանք նաեւ ոստիկանների, ինչը, հասկանալի է, կգրգռեր մարդկանց։

Միտինգավար, սոցիալիստական ուժերի համակարգող Վարդան Խաչատրյանը խոսքը տվեց եւ Արամ Գ. Սարգսյանին, եւ Արամ Զ. Սարգսյանին, եւ Արշակ Սադոյանին եւ ուրիշ մի քանիսին, որոնք, իհարկե, մեղադրեցին իշխանություններին՝ ընտրությունների ժամանակ կեղծիքներ թույլ տալու համար։ Ելույթ ունեցողների մեծ մասն անհանգստացած խոսում էր ընտրությունները զանգվածային լրատվամիջոցներով լուսաբանման որակի մասին։ Նրանք հատկապես դժգոհ են հեռուստատեսային մեկնաբանություններից, հատկապես՝ Հանրային հեռուստատեսությունից։

Դիմելով միտինգի մասնակիցներին, Արշակ Սադոյանն ասաց.

– Սիրելի հայրենակիցներ, լավ, ո՞նց կարելի է հանդուրժել այն սուտն ու կեղծիքը, որ սփռվում է Հանրային հեռուստատեսության եթերում։ Գործը նույնիսկ հասել է այնտեղ, որ թվերի մեջ են խաբում։

Արշակ Սադոյանը բացատրեց, որ խոսքը նախորդ հանրահավաքի մասնակիցների թվի մասին է։ Ինքը հստակ հաշվարկել է ու տեսել, որ Հանրային հեռուստատեսության ներկայացրած թիվը իրականությանը չի համապատասխանում։

ՀՀ նախագահի նախկին թեկնածու Արամ Զ. Սարգսյանին էլ մտահոգել էր ընտրությունների ժամանակ քվեաթերթիկների սխալ հաշվարկը. «Եթե ձեզ մոտ թվաբանության մասնագետներ չկան, մենք կարող ենք տրամադրել», իշխանություններին դիմեց Արամ Զ. Սարգսյանը։

Մյուս բոլոր ելույթ ունեցողների խոսքը ընտրություններն անվավեր ճանաչելն էր, այսինքն՝ այն, ինչ նախորդ օրերին արդեն պահանջել էր ՀՀ նախագահության մեկ ուրիշ թեկնածու՝ Արտաշես Գեղամյանը։ Նա, իհարկե, չէր մասնակցում միտինգին, որովհետեւ նախորդ օրերին հստակեցրել էր իր դիրքորոշումը. չի ընդունում նախագահական ընտրությունների արդյունքները, բայց չի մասնակցելու միտինգներին՝ դրանք համարելով պայքարի ոչ արդյունավետ ձեւ։

Միտինգի բոլոր մասնակիցներն անհամբերությամբ սպասում էին Ստեփան Դեմիրճյանի խոսքին, որը բառացիորեն ասաց հետեւյալը.

– Այսօր իշխանությունները խոսում են բանավեճերի մասին։ Իբր քաղաքակիրթ ընտրություններ ենք անցկացրել եւ պետք է գնանք քաղաքակիրթ բանավեճերի։ Այս կապակցությամբ ես ուզում եմ իմ հստակ պատասխանը տալ։ Ես որեւէ խնդիր չունեմ որեւէ բանավեճի մասնակցելու, որովհետեւ վստահ եմ, որ բանավեճում հաղթելու եմ, ինչպես հաղթանակեցի ընտրություններում։ Բայց ես չեմ կարող բանավեճի գնալ մի մարդու հետ, որը հովանավորում է հանցագործներին, կեղծարարներին եւ որեւէ մեկին պատասխանատվության չի ենթարկում։ Երբ որ այս ամենը կանի՝ պատասխանատվության կենթարկի ու կպատժի, խնդրեմ, գնանք բանավիճենք։

Միտինգավորներից շատերին հետաքրքրում էր այն հարցը, թե այսօր, երբ արդեն հայտնի են փետրվարի 19-ի ընտրությունների արդյունքները եւ որոշվել է անցկացնել ՀՀ նախագահական ընտրությունների երկրորդ փուլ, ինքը՝ Ստեփան Դեմիրճյանը, այնուամենայնիվ, մասնակցելո՞ւ է երկրորդ փուլին։ Հարցի պատասխանը գուցե տար միտինգի մասնակիցների ուշադրությանը ներկայացվող հայտարարությունը, որը, ինչպես հաղորդվեց, ընդունել էին միտինգից անմիջապես առաջ, ժամը 15.30-ին Ստեփան Դեմիրճյանին սատարող 13 կուսակցությունները։ Ըստ այդ հայտարարության, ընտրությունների ժամանակ տեղի են ունեցել զանգվածային օրինախախտումներ, որոնց պատճառով քվեարկության արդյունքները պետք է համարել անվավեր։

Ստեփան Դեմիրճյանին սատարող քաղաքական ուժերը ՀՀ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանից պահանջում են՝ «պաշտոնանկ անել նախարարներ Սերժ Սարգսյանին, Հովիկ Աբրահամյանին, Անդրանիկ Մանուկյանին, ինչպես նաեւ ՀՀ ոստիկանապետ Հայկ Հարությունյանին, անհապաղ վերջ տալ քաղաքական հետապնդումներին եւ ազատ արձակել վարչական կալանքի տակ գտնվող բոլոր մարդկանց, արդարադատության խորհրդում քննել այն բոլոր դատավորների լիազորությունների դադարեցման հարցը, ովքեր դռնփակ, ապօրինի որոշումներ են կայացրել, առանց փաստաբանների ներկայության, պահանջել ԿԸՀ նախագահ Արտակ Սահրադյանի հրաժարականը եւ հանձնարարել ՀՀ դատախազությանը՝ գործ հարուցել նրա դեմ, քրեական գործեր հարուցել այն մարդկանց նկատմամբ, ովքեր ընտրակեղծիքներ են իրագործել, պահանջել Հանրային հեռուստատեսության եւ ռադիոյի խորհրդի նախագահ Ալեքսան Հարությունյանի հրաժարականը»։ «Հանրապետություն», Հայաստանի կոմունիստական կուսակցությունների, Ազգային ժողովրդավարական միության, ԳիԱրՔՄ-ի, Հայաստանի սոցիալ-դեմոկրատական կուսակցության, Սոցիալ-դեմոկրատական հնչակյան կուսակցության (Ջորջ Հակոբյանի թեւ), Հայաստանի դեմոկրատական կուսակցության, Ազգային ժողովրդավարների դաշինքի, Ազգային ժողովրդավարական կուսակցության, Սոցիալիստական ուժերի եւ մտավորականության, Սահմանադրական իրավունք միության, Ժողովրդավարական հայրենիք միության, «Հայրենիք եւ պատիվ» կուսակցության, ինչպես նաեւ ՀՀ նախագահի նախկին թեկնածու Արամ Կարապետյանի ստորագրած հայտարարությամբ պահանջվում է նշված առաջարկությունների անհապաղ կատարում։ Այլապես Ռոբերտ Քոչարյանը պետք է հրաժարական տա։

Մատենադարանի մոտ տեղի ունեցած հավաքն այսպիսով վերջացավ եւ միտինգի մասնակիցները դիմեցին ՀՀ նախագահի նստավայր՝ Ռոբերտ Քոչարյանին այս վերջնագիրը ներկայացնելու։

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

Նախագահի նստավայր եւ վերադարձ Մատենադարան

Միտինգավորները Բաղրամյան փողոցի միջնամասում (ԳԱԱ չհասած) դեմ առան գլանաձեւ փշալարերի եւ դրանց հետեւում կանգնած բազմաթիվ ոստիկանների, որոնք պաշտպանիչ վահաններով ու սաղավարտներով հանգիստ կանգնած էին։ Կային նաեւ մի քանի ջրցան մեքենաներ։ Միտինգավորները 30 րոպե սպասելուց հետո, երբ տեսան, որ նախագահի նստավայրից ոչ ոք չի ընդունում իրենց ներկայացուցիչներին կամ էլ փաստաթուղթը, որպես բողոքի նշան մեջքով շրջվեցին դեպի նախագահական նստավայր ու լուռ մեկ րոպե կանգնեցին։ Հենց այդ պահին մի սեւ կրծկալ միտինգավոր կանանց կողմից արձակվեց եւ ընկավ փշալարերի վրա (ծանոթ պատկեր է, չէ՞)։ Միտինգավորները, վրդովված վանկարկելով «Դեմիրճյան-Դեմիրճյան», վերադարձան Մատենադարանին հարող հարթակ ու շարունակեցին միտինգը, ուր ելույթներ ունեցան Արշակ Սադոյանը, Արամ Զ. Սարգսյանը, Վարդան Խաչատրյանը, Ալբերտ Բազեյանն ու նախագահի նախկին թեկնածու Արամ Կարապետյանը։ Նրանք նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանին որակեցին «վախկոտ, որը քաջություն չունեցավ դուրս գալ միտինգավորների հետ հանդիպման»։ Ա. Զ. Սարգսյանը նշեց. «Դուք տեսաք, որ իշխանություններն արհամարհեցին մեզ, հետեւաբար մենք ամրագրում ենք, որ գործող իշխանությունները քրեական են ու քրեածին եւ իրենք իրենց դուրս են դրել օրենքի դաշտից։ Մենք ամրագրում ենք, որ հաղթել ենք ու գնացինք օրինական պահանջով, մեզ դիմավորեցին փշալարերով։ Սադիոնն ի՞նչ է, ցցեր տնկեք ու փշալարեր կապեք, իսկ եթե այդքան շատ փշալարեր եք սիրում, այդպիսի տեղեր պատրաստի կան, պետք չէ այդ շենքը զբաղեցնել...»։ Ըստ Վարդան Խաչատրյանի, ներկայիս ռեժիմի միակ ցանկությունը «ցանկապատվելն է ժողովրդից»։ Արամ Կարապետյանն էլ իր ելույթում հատկապես նշեց, որ Սերժ Սարգսյանի եւ Ռոբերտ Քոչարյանի ժամանակը լրացել է ու թող պատվով հեռանան կամ էլ դուրս գան՝ իրենց հետ խոսելու հենց փշալարերի մոտ։

ԱԺ պատգամավոր Արշակ Սադոյանն էլ կոչ արեց զգույշ լինել, քանի որ ընդամենը մի քանի օր հետո «այս զզվելի, օտարից էլ վատ իշխանություններին հեռացնելու ժամանակը գալու է»։ Միտինգի ավարտին Արամ Սարգսյանը տեղեկացրեց, որ մարտի 1-ին, 2-ին, 3-ին նորից կկայանան միտինգներ, եւ հորդորեց ոստիկանությանը, ավտոտեսչությանը. «Չփորձեք խոչընդոտել, չփորձե՛ք, հակառակ դեպքում անցնելու ենք ձեր իսկ ստեղծած խոչընդոտների վրայով, եւ մի դրդեք մեզ...»։ Նա տեղեկացրեց նաեւ, որ այդ փաստաթուղթը կուղարկվի բոլոր միջազգային կազմակերպություններին, Հայաստանում գործող դեսպանատներին եւ գերտերությունների նախագահներին, հատկապես նշելով, որ «մեր երկրի իշխանությունները դուրս են օրենքից» պահանջով։ Այնուհետեւ միտինգավորները քայլեցին մինչեւ Մատենադարան եւ, կամաց-կամաց նոսրանալով, ցրվեցին տները։

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

ԱՍՈՒԼԻՍ

Արամ Կարապետյանի հետ այդպես էլ չբանավիճեցին

«Ճապոնական գավառներից մեկից մի երիտասարդ մեկնում է մայրաքաղաք ուսանելու։ Հայրենի բնակավայր վերադառնում է մայրաքաղաքային կեցվածքով եւ խոսելակերպով ու եթե անգամ նրա մտքերը խելացի լինեին, նրա ասածներն ընդամենը ծիծաղ էին առաջացնում»։ Սա մեջբերում էր սամուրայական մի այլաբանությունից, իմիջիայլոց։ Իսկ հրապարակման բուն թեման երեկ ՀՀ նախագահի թեկնածու Արամ Կարապետյանի հրավիրած մամլո ասուլիսն է։

Հայաստան գալով՝ ի սկզբանե նախագահի թեկնածուն որոշել էր առաջնորդվել քաղաքական պայքարի քաղաքակիրթ ձեւերով՝ բանավեճեր, ոչ մի միտինգ, սակայն, նրա խոսքով, իր այսօրվա կեցվածքը պարտադրված է ներկայիս իշխանությունների կողմից։ Նախ, իր հետ ոչ ոք չնստեց բանավեճի սեղանի շուրջ, այլ գերադասեցին ինտրիգների միջոցով առաջ շարժվել։ Իսկ ինքը պատրաստ է ծրագրային քննարկման, եթե ինչ-որ մեկն, իհարկե, կարող է իրեն բացատրել, օրինակ, «կոռուպցիա» բառի իմաստը։

«Մասնագիտական պատկերացում չունեցող մարդիկ երկրում փորձում են եղանակ ստեղծել, մինչ գալու ենք միտինգային տիպի, որին կատեգորիկ դեմ եմ», ասում է Արամ Կարապետյանը։ Այդուհանդերձ, կատեգորիկ դեմ լինելով միտինգներին, նախագահի թեկնածուն դրանց պերճախոս ակտիվիստներից է։ Ինչ վերաբերում է մասնագիտական պատկերացումներին, դրանք, ըստ նրա, հավանաբար Ստեփան Դեմիրճյանն ունի, քանի որ նախագահի հենց այս թեկնածուի կողքին է պատրաստվում լինել Արամ Կարապետյանը, եթե, իհարկե, Դեմիրճյանը նախագահ դառնա։ Այն թեկնածուի հետ, որի ծրագրի ոչ մի դրույթին այդպես էլ չծանոթացանք, բայց իմացանք, որ նա գիտի, թե ինչ է անելու, ինչպես եւ ումով։ Արամ Կարապետյանն այժմ բանակցություններ է վարում, բայց ոչ թե պոստի, այլ երկրի առաջիկա զարգացման ճանապարհների, ներքին եւ արտաքին քաղաքականության շուրջ։

Բանակցություններն, ըստ Կարապետյանի, դեռեւս չեն ավարտվել, ժամանակ չկա, հանրահավաքներից հետո մարդկանց ծերբակլությունները խլում են այդ ժամանակը։ Հավանաբար միայն իր, քանի որ Ստեփան Դեմիրճյանն, օրինակ, հայտարարեց, թե պատասխանատվություն չի կրում հանրահավաքներից հետո կատարվող անկարգությունների համար։

Արամ Կարապետյանի խոսքով՝ Մատենադարանի մոտ օրերս հաճախակի դարձած հավաքները ոչ թե հանրահավաքներ են, այլ Ստեփան Դեմիրճյանի հանդիպումներն իր ընտրողի հետ։ Ընտրողների համար բավականին վտանգավոր, իսկ քարոզարշավի տեսանկյունից բավականին էժան արժեցող հանդիպումներ են, մանավանդ եթե հաշվի առնենք, որ ընդդիմադիր թեւը դեռ վիճարկում է առաջին փուլի արդյունքներն ու երկրորդին գնալը դեռ չի որոշել։ Ինչեւէ։

Արամ Կարապետյանը մեկ անգամ եւս հերքեց, թե Պուտինի խորհրդականն է, միեւնույն ժամանակ, որպես ապացույց Ռուսաստանում իր ծավալած լուրջ գործունեության, լրագրողներին ցույց տվեց ՌԴ Պետդումայի անվտանգության խորհրդի հարավի հարցերի պատասխանատուի իր վկայականը։ Նշեց նաեւ, որ Ռուսաստանում եւ ԱՊՀ երկրներում հզոր կապեր ունի՝ «երկրում լուրջ հարցեր լուծելու համար»։ Ինֆորմացված լինելու առումով իր հետ ինչ-որ մեկը մրցել չի կարող, նույնիսկ պետական մարմինները։ Արամ Կարապետյանը բարձրաստիճան իշխանավորների ոչ օրինական գործունեությանը, դրսում ունեցած կապերին, կազինոներում վատնած գումարների չափերին քաջատեղյակ է, այնուամենայնիվ, առայժմ երկրի վարկից ելնելով չի խոսի։ Իր բացահայտումները նա կանի նախագահական եւ խորհրդարանական ընտրություններից հետո միայն։

Ալեքսանդր Գեւոեւն իր դեմ լուրջ մեղադրանքներ է ներկայացնում։ Ինքը, սակայն, դիմել է դատախազություն՝ Գեւոեւի դեմ, որպես զրպարտչի, քրեական գործ հարուցելու համար։ Ըստ Արամ Կարապետյանի, լրատվամիջոցներին, որոնցով տեղեկությունը տարածվել է, փող են տվել։ Մեր կողմից նշենք, որ ԱԼՄ-ի պարագայում չգիտենք տրված գումարի չափը, «Ազգի» պարագայում դա զրո է կազմել. դրամ, դոլար թե ֆրանկ, միեւնույն է։

Կարապետյանի դեմ սեւ PR-ի դրսեւորում են եղել նաեւ որոշ հեռուստաալիքների՝ ի վնաս իրեն մոնտաժած տեսանյութերը, մասնավորապես Փարաքարը փակելու կամ մաս թափ տալու պատմությունները։ Պարոն Կարապետյանը լրագրողներիս առաջարկեց դիտել չմոնտաժված՝ «հում» տեսանյութը՝ ապացուցելու համար, որ «ուրիշ բան եմ թափ տալու» ասելով ինքն օրենքը նկատի ուներ։ «Օրենք» բառը, իհարկե, հնչում էր տեսանյութում, բայց պաուզայից հետո։ Հրապարակային ելույթների այս պարզունակ հնարքն, անշուշտ, բոլորին է հայտնի, մանավանդ Արամ Կարապետյանը համաձայնեց, որ ընտրազանգված գրավելու ձայներ բերելու համար իր կողմից որոշ տեխնոլոգիաներ կիրառվել են։

Մ. Հ.

Մաքուր ճանապարհի խորհուրդը

Փետրվարի 27-ին հայ եկեղեցին նշում է Նորին Սրբություն Տ.Տ. Գարեգին Երկրորդ Վեհափառ Հայրապետի անվանակոչության տոնը

«Ուխտեմ կալ մնալ զամենայն աւուրս կենաց իմոց սրտապաւոր հաւատարիմ ու աւանդապահ սրբոյ ի միոյ Առաքելական Եկեղեցւոյս Հայաստանեայց, եւ հնազանդ ի հոգեւորս զամենայնի, նախամեծար Մայր Աթոռ Սրբոյ Էջմիածնի», 1976 թվականին հոգեւոր ճեմարանի սան Կտրիճ Ներսիսյանը Մայր աթոռի Ս. սեղանի առջեւ ծնրադիր ասաց այս աղոթքը հոգեւոր աշխարհ մուտքով եւ նոր անվամբ Գարեգին:

Ն.Ս.Օ.Տ.Տ. Գարեգին Բ Ամենայն հայոց կաթողիկոսի մասին շատ է գրվել ու էլի կգրվի: Անվանակոչության առիթով այս փոքրիկ անդրադարձը տարիներ առաջ Գարեգին սրբազանի հետ մեր հանդիպումների ու զրույցների արդյունքն է, որոնք հրապարակված չեն: Եվ 1993 թվականի այդ օրերից որոշ մանրամասներ այսօր վերհիշելը, կարծում ենք, նաեւ Վեհափառին պիտի հաճելի լինի: Դա մի շրջան էր, երբ Գարեգին սրբազանը կաթողիկոսի 8 թեկնածուներից մեկն էր եւ, որպես Արարատյան հայրապետական թեմի առաջնորդական փոխանորդ, մեծ հեղինակություն էր վայելում: Ծանրակշիռ էին արած գործերը, որոնք էլ կաթողիկոսի թեկնածուի նրա առաջադրման հիմնավոր նախապայման էին: Դա այն ժամանակ էր, երբ երիտասարդ եռանդուն հոգեւոր հայրը եկեղեցական բեղմնավոր գործունեություն էր ծավալել եւ թեմից ներս տարվող եկեղեցաշեն աշխատանքներում, եւ սոցիալական դժվարին կացության մեջ գտնվող աշխարհական մարդկանց բարօրություն բերելու գործում: Հավելենք այդ ժամանակներին հայ եկեղեցու առջեւ ծառացած հիմնական դժվարությունը՝ տասնամյակներ շարունակ եկեղեցուց հարկադիր հեռու պահված մարդկանց համախմբել եկեղեցու շուրջը, կարողանալ վերացնել եկեղեցու եւ ժողովրդի միջեւ արհեստականորեն առաջացած անջրպետը, եկեղեցու համար պատրաստել երիտասարդ նոր հովիվներ: Այս վերջինի կարեւոր խթանը սրբազանի ջանքերով Սեւանի Վազգենյան հոգեւոր դպրանոցի բացումն ու հաջող գործունեությունն էր:

Սրբազանի հետ կայացած մեր մի զրույցում վերհիշեցինք Արարատյան հայրապետական թեմի առաջնորդ նշանակվելու առիթով Վազգեն Վեհափառի հայրապետական կոնդակը (1983 թ. մարտի 11). «...Վստահ ենք, որ Ձեր նոր պաշտոնում պիտի շարունակէք Ձեր եկեղեցասէր գործունէութիւնը, Ձեր անձը բնորոշող հոգեւոր եռանդով եւ պատասխանատուութեան գիտակցութեամբ»: Այն ժամանակ սրբազանին ասացի. «Վստահությունն անշուշտ արժանի պատասխան է ակնկալում»: «Աստծո առաջին հասկանիշը,- ասաց նա,- արարումի հասկանիշն է: Մարդը Աստծո կողմից ստեղծված է եւ իր մեջ կրում է մասնիկն Աստծո, հետեւաբար մարդու կենսածեփ առանցքը պետք է դառնա արարման հասկանիշը: Այս գիտակցությունը հետեւել է ինձ իմ կյանքի ողջ ընթացքին, որպեսզի կարողանամ մի բարի գործ անել, եւ այդ գործի մեջ Աստված փառավորվի, ու իմ գոյությունն էլ արժեւորվի եւ իմաստ ունենա այս երկրի վրա: Կարծում եմ, այս գիտակցությամբ պիտի առաջնորդվի մարդ, ով կրոնական զգացողություն ունի, հավատք եւ գիտակցություն»:

Թե սրբազանի կողմից այդ վստահությանն ինչ պատասխաններ տրվեցին թեմի առաջնորդ եղած 14 տարիների ընթացքում, նոր չէ, որ պիտի ասվի: Մի վկայություն, սակայն, մեջբերեմ: Տարիներ առաջ սրբազանի կողմից ստեղծված եւ հովանավորվող «Մանկունք» համույթի անդրանիկ համերգն էր «Արամ Խաչատրյան» համերգասրահում: Մեռոնօրհնեքի առիթով Հայաստանում էին Մեծի տանն Կիլիկիո կաթողիկոսը, Հայ առաքելական եկեղեցու սփյուռքի ամբողջ հոգեւոր դասի ավագանին, եւ Վազգեն Վեհափառի մասնակցությամբ ներկա էին համերգին: Մանուկների հիանալի երգեցողությամբ կատարվեցին հոգեւոր երգեր ու շարականներ, հնչեցին Սուրբ գրքի հատընտիր հատվածներ: Մեկուկես ժամ շարունակ փոքր տարիքի այդ երեխաները քրիստոնեական ուսմունքի տարածման մի յուրօրինակ եղանակ ու միջոց ցուցադրեցին՝ եկեղեցական որեւէ արարողությանը չզիջող մաքրությամբ ու մակարդակով: Համերգի ավարտին, շնորհավորելով Գարեգին սրբազանին, Վեհափառն իր շուրջը հավաքված հոգեւորականներին ասաց. «Օրինակ վերցրեք սրբազանի ձեռնարկումից. այս մանուկներն այսօր վկայեցին եկեղեցու եւ ժողովրդի ամուր միասնության մի կարեւոր փաստ»: Այդ այն ժամանակ էր, երբ Հայ առաքելական եկեղեցու ընդհանուր հոգսերից իր բաժինն ունեցած սրբազանը տանում էր իր ծառայությունը, եւ դրանով էր լուսավորվում նրա ճանապարհը դեպի կաթողիկոսական ընտրությունները:

Եկեղեցու, ժողովրդի ճակատագրով ու հոգսերով մտահոգ սրբազանի կյանքը լեցուն էր եկեղեցական նոր կառույցների ստեղծումով: Դրանք գործուն, այլեւ հավաս ներընչող կառույցներ էին, որոնց մեջ էր աշխատանքների շարունակական լինելու կարեւորությունը, եւ այս պարագային արդեն նոր ծանրություն, իմա՝ կաթողիկոսին բաժին ընկնող հոգսերը ուստի ժամանակ չի վասնի՝ ինչի՞ց սկսել, ինչպե՞ս սկսել մտորումների վրա: Նրա համար ընտրություն ասածը սոսկ խորհրդանշական էր՝ առաջնորդն ընտրվում է Տիրոջ կամքով, եւ նա ընդամենը ընդառաջ է գնում Տիրոջ այդ ցանկությանը: Միակ վերապահումն այն է, թե որտե՞ղ է անցնելիք ճանապարհի սահմանը, այդ հարցերի մեջ է այն կողմնորոշումը, երբ կարողությունները համաչափվում են ցանկություններին:

1993-ի ապրիլի 3-ին, 4-ին, մասամբ նաեւ 5-ին ընտրությունների ընդմիջումներին կայացած մեր այդ զրույցներն այն ժամանակ հրապարակման որեւէ առիթ չունեին: Եկավ նաեւ այն պահը, երբ արդեն մրցույթի երկրորդ փուլում Գարեգին Ա-ի հետ երկուսով էին մնացել, ու սրբազանն արեց իր բարձր կեցվածքի, իր մաքուր խառնվածքի արտահայտություն քայլը. «Ես ինձ համար պատշաճ չեմ համարում օծյալ կաթողիկոսի հետ մրցել»: Հետո արդեն, վեհարանի դահլիճում կայացած եկեղեցական ազգային ժողովի եզրափակիչ նիստում, երբ կազմվում էր ընտրության արձանագրությունը, Վաչե արքեպիսկոպոս Հովսեփյանը պիտի առաջարկեր. «Արձանագրության մեջ անպայման պիտի նշվի, որ Գարեգին սրբազանը երկրորդ փուլի ընտրություններից ինքնակամ է հանել իր թեկնածությունը»:

Իսկ Գարեգին սրբազանը, պարզ ու խաղաղ «Մենք մեր կողքին ենք» խոսքերով իր շնորհավորանքները բերեց նորընտրյալ կաթողիկոսին՝ ցանկություն հայտնելով, որ «Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածինն իրապես մեր ժողովրդի համար դառնա այն բաբախուն կենսունակ սիրտը, որը կարողանա առատորեն արյուն մատակարարել իր անդամներին, եւ Մայր Աթոռ Սուրբ Էջմիածնի լույսը տարածվի, ներհոսի բոլոր օջախներից ներս՝ ջերմացնելով մեր ժողովրդի զավակաց հոգին եւ սիրտը»: Մեծերին հատուկ պահվածք:

ՀՈՎՀԱՆՆԵՍ ՊԱՊԻԿՅԱՆ

«Մեր ընտրյալը միայն Տեր Աստվածն է»

Ասում են որոշ կրոնական խմբավորումների անդամներ նախագահական ընտրությունների մասին

Հոդվածը գրելու առիթ դարձան իմ զրույցները Ավետարանի հավատքի եկեղեցու եւ «Եհովայի վկաներ» աղանդի ներկայացուցիչների հետ:

Առաջիններից մի քանիսն ասացին.

- Մեր ընտրյալը Տեր Աստվածն է, մենք ինչո՞ւ պետք է գնանք ընտրությունների:

Իսկ Եհովայի վկա, 41-ամյա Կ. Պ.-Ն, որը երկու զավակների մայր է, ասաց.

- Մեր միակ ընտրյալը, առավել եւս համայն մարդկության ընտրյալը, Եհովա աստվածն է, մենք չենք ընդունում որեւէ այլ ընտրություն, որը դեմ է մեր սկզբունքներին:

Բոլորովին այլ կարծիք հայտնեց Ավետարանի հավատքի Վանաձորի կենտրոնական եկեղեցու հովիվ Ռաֆայել Գրիգորյանը.

- Մեր եկեղեցու շուրջ 2000 անդամներն ակտիվորեն են մասնակցում ընտրություններին: Իմ ընտանիքը եւս փետրվարի 19-ին մասնակցել է նախագահական ընտրություններին,- ասաց նա: - Մենք մշտապես փորձում ենք ցուցաբերել քաղաքացիական ակտիվություն, մասնակցել երկրի բոլոր կարեւոր գործընթացներին, կատարել պետության նկատմամբ բոլոր պարտավորությունները, ժամանակին մուծել հարկերն ու տուրքերը: Նույնիսկ Ավետարանի հավատքի եկեղեցու մեր եղբայրները հիվանդ ու հաշմանդամ հավատացյալներին ավտոմեքենաներով տարել են ընտրատեղամասեր: Վերջապես քաղաքացիական ակտիվություն է պահանջում նաեւ Աստվածաշունչը:

«Եհովայի վկաներ» աղանդի Վանաձորի «առաջնորդ» Գեւորգ Անանիկյանը մեր հարցերին պատասխանելուց հրաժարվեց, պատճառաբանելով, որ դա երկար բացատրելու եւ համոզելու թեմա է, ինքը 4 օրից կայցելի եւ հանգամանորեն կիմանավորի ամեն ինչ: Նա նույնիսկ իր ազգանունը թաքցրեց եւ «զգուշացրեց», որ առանց իր համաձայնության չի թույլատրվում իր անունը գրել որեւէ թերթում: Սա արդեն հետաքրքրական նորություն էր: Նույնքան հետաքրքրական, որքան որ նա այնուամենայնիվ բացեց գաղտնիքն ու ասաց. «Եհովայի վկաները Վանաձորում շուրջ 100 մարդ կլինեն: Դյուրահավատների կարծիքը գրելու համար կարող եմ փաստել, որ քաղաքի կենտրոնական փողոցներից մեկի միայն մեկ շենքում մի քանի ընտանիք ամբողջովին Եհովայի վկաներ են, եւ այդ թիվը, ըստ մեր ունեցած տվյալների, կարելի է բազմապատկել 8-ից 9-ով, եթե ոչ ավելին»:

Ինչեւէ, մինչ պարոն Գեւորգը «կթույլատրի» գրել իր անունը, մեզ հաջողվեց նրանից իմանալ ընտրություններին չմասնակցելու հակիրճ պատճառաբանությունը:

- Մենք կտրականապես դեմ ենք ընտրություններին մասնակցելուն, քանզի Եհովայի վկաները պետք է քաղաքականապես չեզոք լինեն, ինչպես ինքը Քրիստոսը:

Պարզվում է նույն Քրիստոսն իր հետեւորդ մի խմբավորումից «պահանջում է» քաղաքականապես ակտիվ լինել, մյուս «նվիրյալներին» կոչ է անում «լինել չեզոք»:

Վանաձորի Հայ ավետարանական եկեղեցու հովիվ Սամվել Մայիլյանը տեղեկացրեց, որ շուրջ 100 հետեւորդ ունեցող իրենց խմբավորումը կտրականապես դեմ է քաղաքացիական պասիվությանը:

- Մենք մշտապես մասնակցում ենք քաղաքական բոլոր գործընթացներին, որոնցից կարեւորագույնն, իհարկե, նախագահական ընտրություններն են: Բոլորս Հայաստանի քաղաքացի ենք եւ պետք է ենթարկվենք մեր երկրի օրենքներին, ծառայենք ազգային բանակում, մեր խոսքն ասենք երկրի համար վճռորոշ պահերին:

Ընթերցողները երեւի հիշում են մեր թերթի սեպտեմբերյան հրապարակումներից մեկը, որ Վանաձորում գործում է մորմոնների (Հիսուս Քրիստոսի վերջին օրերի սրբեր) եկեղեցին: Եկեղեցու միսիոներներ, երեցներ Մինասյանը եւ Ուայթը (այսպես էին նրանք ներկայացել) հայտնել էին, որ իրենց եկեղեցին Հայաստանում գրանցվել է 1998 թվականից:

- Որեւէ արգելք չենք դնում ընտրությունների ժամանակ քվեարկելու կամ սեփական թեկնածությունն առաջադրելու համար,- հավաստիացրել էին նրանք:

Վանաձորի կրիշնայականների հետ որեւէ կապ հաստատելու մեր բոլոր փորձերն ապարդյուն անցան: Նրանք խուսափում են «հասարակ մահկանացուներիս» հետ շփվելուց:

Քաջատեղյակ աղբյուրներից իմացանք, որ նրանց թիվը մարզկենտրոնում անցնում է հազարից:

- Եթե ընտրությունները հանգստյան օր նշանակված լինեին, կրիշնայականների մասնակցությունն ավելի ակտիվ կլիներ,- ասացին մեզ, խնդրելով չհրապարակել իրենց անունը: - Այդուհանդերձ, վերջին տարիներին Վանաձորի կրիշնայականներն ավելի ակտիվորեն են մասնակցում ընտրություններին: Մեր կարծիքով՝ նրանց շուրջ 50 տոկոսը գնացել է եւ մարտի 5-ին եւս կգնա քվեարկության:

Վանաձորի Հայաստանյայց ավետարանական եկեղեցու հովվի օգնական Սամվել Կիրակոսյանը եւս հավաստեց, որ իրենց եկեղեցու շուրջ 500 ընտանիքների հասուն հավատացյալները մասնակցել են ընտրություններին եւ որեւէ սահմանափակում չի դրված նրանց քաղաքացիական պարտքը կատարելու առումով:

- Ինչպես ասված է՝ Աստծունը՝ Աստծուն, Կեսարինը՝ Կեսարին,- պարզաբանեց նա: - Մենք ապրում ենք այս երկրում որպես լիարժեք քաղաքացի եւ բոլորիս պարտքն է՝ ակտիվորեն մասնակցել բոլոր կարեւոր գործընթացներին:

Ավետարանական եկեղեցու հավատացյալներից մի քանիսի հետ մեր զրույցների ժամանակ նրանցից մեկն ասաց.

- Իմ միակ ընտրյալը Տեր Աստվածն է, ինչո՞ւ պետք է մասնակցեմ ընտրություններին:

Եղան նաեւ մարդիկ, ովքեր մասնակցել էին ընտրություններին եւ համաձայն չէին իրենց հավատակիցների կարծիքին:

Փաստորեն, Եհովայի վկաներից բացի, Վանաձորի կրոնական մյուս խմբավորումների հովիվները դեմ չեն ընտրություններին մասնակցելուն, իսկ «շարքային» հավատացյալների մի մասը քաղաքացիական պասիվությունը պատճառաբանում է միակ ընտրյալով՝ Հիսուս Քրիստոսով:

«Դուք ձեր մեջ ունեցեք աղը եւ իրար հետ խաղաղ եղեք», ասված է Աստվածաշնչում («Ավետարան», ըստ Մարկոսի): Բնական է, որ կրոնական խմբավորումների այն անդամները, ովքեր իրենց մեջ ունեն այդ աղը՝ հանուն ճշմարտության եւ երկրի խաղաղության, դա վավերացնում են քվեաթերթիկում:

Ինչ վերաբերում է «Եհովայի վկաներին», որոնք, լինելով մեր երկրում չգրանցված աղանդ, հազարավոր հետեւորդներ ունեն, չգիտես ինչու իրենց «այլմոլորակայիններ» են կարծում՝ առանց հաշվի առնելու Հայաստանի քաղաքացի լինելու փաստը: Մտահոգիչ է նաեւ, որ կրոնական մյուս խմբավորումների հետեւորդների մի մասը, անշուշտ բացի Հայ առաքելական եկեղեցուց, նույնպես միանշանակ չի վերաբերվում ընտրություններին եւ պասիվություն է ցուցաբերում: Կարող ենք բազմաթիվ մեջբերումներ անել Աստվածաշնչից համոզելու, որ քաղաքացիական ակտիվությունը բոլորովին դեմ չէ Աստծուն:

ՄԱՆՎԵԼ ՄԻԿՈՅԱՆ

Պատերազմն ընդհուպ մոտեցել է Իրաքի սահմաններին: Նախագահ Ջորջ Բուշի վարչակարգն ինքն իրեն այնքան է պարտավորեցրել, որ նրա վրա չեն ազդում ոչ ՄԱԿ-ը, ոչ միջազգային հանրությունը, ոչ էլ հակապատերազմական միլիոնանոց ցույցերը: Նա կողմնակից է Իրաքում զանգվածային ոչնչացման զենքերի իսպառ բացակայությանը: Թերեւս դա է պատճառը, որ այդ զենքերի առկայության վերաբերյալ խոստացած իրական ապացույցները ներկայացնելու փոխարեն Իարիին պահանջ է ներկայացնում ապացուցելու, որ այդպիսի զենքեր չի արտադրում:

փելու հնարավորություն չունեն, ապա դրա տեւողությունը կրճատելու հրամայականն ԱՄՆ-ի համար անխուսափելի է դարձել Իրաքի դեմ Թուրքիայի տարածքից հյուսիսային ճակատի բացումը: Առանց դրա ամերիկյան զորքերի հնարավոր կորուստների հարաբերական ցուցանիշը 11 տոկոսից, ըստ հաշվարկների, աճելու է 38 տոկոսի:

Հարցը սակայն սոսկ զոհերի ցուցանիշը չէ, այլ պատերազմի հնարավոր երկարաձգումը: Անկարայի հա-

«ԱՄՆ-ը Թուրքիայից զինվոր չի պահանջում, այլ թուրք զինվորականները ձգտում են ներխուժել Իրաք»

Ակամա հարց է ծագում՝ ինչպե՞ս: Դա արդեն Վաշինգտոնի համար հետաքրքրական չէ: Ինչ վերաբերում է հակաիրաքյան պատերազմի կործանարար հետեւանքներին, որը նախնական հաշվարկներով 700 հազար խաղաղ բնակչության կյանքն է խլելու, ապա առավել եւս չեն կարող հետաքրքրել ամերիկացիներին: Այդ դեպքում ո՞րն է հետաքրքրականը: Ըստ երեւույթին Իրաքի դեմ ռազմական գործողությունների պարտվածներով արդարացումը, դրանց որպես իրեղեն ապացույց միջազգային հանրության պարտադրումը, տարածաշրջանում ամերիկյան «կենսական» շահերի հակաիրաքյան պատերազմով պայմանավորումը, դրա տեւողությունը, պատերազմական ծախսերի ընդհանուր արժեքը, եւ վերջապես, տեւողությունն ու ծախսերը կրճատելու հնարավորությունը:

Ամերիկյան CBS հեռուստաընկերության հաղորդումների համաձայն, Իրաքում ռազմական գործողությունների ծախսերը կազմելու են 150 մլրդ դոլար, իսկ պատերազմը 3 ամիս է տեւելու: Տեւողության կրճատումը ենթադրում է Իրաքի վրա հարձակվել 2 ճակատից, այսինքն՝ Քուվեյթից եւ Թուրքիայից: Թերեւս դրանով է պայմանավորված երկրի տարածքում ամերիկյան զորքերի տեղակայումը հնարավորին չափ ծգձգելու թուրքական իշխանությունների գործելակերպը եւ այն սակարկությունները, որոնք վերջիններիս եւ Վաշինգտոնի միջեւ ծավալվել են Թուրքիայի համար նախատեսվող ֆինանսական օգնության շուրջ:

Այլ կերպ, եթե թուրքական իշխանությունները պատերազմից խուսա-

ղաքի ազդեցությունը հակաիրաքյան պատերազմում եւ գտնում է, որ նավթը տնտեսության աշխուժացման առումով չափազանց կարեւոր է ԱՄՆ-ի համար: Միաժամանակ նա նշում է, որ ԱՄՆ-ն գրավելով Իրաքը, իր համար գործ գնով նավթ ծեռք բերելու հետ ծնկի է բերելու այնպիսի երկրներին, ինչպիսիք են Արեւմտյան Եվրոպայի երկրները, Ճապոնիան, ինչու չէ, նաեւ Չինաստանը, որոնց տնտեսությունը մեծապես կախում ունի միջինարեւելյան նավթից: Այնուհետ

մալսարանի քաղաքագիտության ֆակուլտետի պրոֆ. Բասքըն Օրանն «Ակօսին» տված հարցազրույցում, որը հրապարակվել է այդ թերթի հունվարի 31-ի համարում, հակաիրաքյան պատերազմի առնչությամբ ուշագրավ դիտարկումներ է անում: Նրա կարծիքով, Իրաքում ամերիկացիները պարտավոր են արագ գործել, որովհետեւ զորահանդեսով ռազմաճակատ մեկնող զինվորները, երբ հայրենիք վերադառնան դագաղում, ապա ԱՄՆ-ում վերստին ի հայտ կգա Վիետնամի սինդրոմը:

Ըստ պրոֆ. Օրանի, եթե պատերազմն ավարտվի կարճ ժամանակահատվածում, ապա նավթի մեկ բարելի գինը 30 դոլարից կնվազի 20-ի, ԱՄՆ-ի տնտեսությունը կունենա 2,9 տոկոս աճ, իսկ հակառակ դեպքում մեկ բարելը կդառնա 80 դոլար, 30 տոկոսով կարժեզրկվեն ամերիկյան արժեթղթերը, եւ մեկ ընչին բաժին ընկնող ազգային եկամուտը երկրում կկրճատվի 2 տոկոսով:

Թուրք քաղաքագետն Իրաքի դեմ պատերազմ սանձազերծելու Վաշինգտոնի մղումը ամերիկյան տնտեսության օրըստօրե վատթարացումով է պայմանավորում եւ ընդգծում. «Կլասիկ իմպերիալիզմը տնտեսության զենքի ուժով բարելավումն է»: Նա մատնացույց է անում ԱՄՆ-ի պետբյուջեի անմխիթար վիճակը, որի ճեղքվածքը ներկայումս 468 մլրդ դոլար է, ավելացնելով. «Ամերիկյան արտաքին առեւտրի հաշվեկշիռն ամեն տարի 150 միլիարդից պակասորդ էր տալիս, սակայն փոխարենն օտարերկրյա կապիտալը երկրում 195 մլրդ դոլարի ամենամյա ներդրումներ էր կատարում, որովհետեւ ԱՄՆ-ն աշխարհի ամենաապահով երկիրն էր, իսկ ամերիկյան տնտեսությունը, թերեւս, աշխարհում՝ ամենակայունը»:

Պրոֆ. Օրանը չի ժխտում նավթի

տեւ Օրանն ավելացնում է. «Այս ամենով հանդերձ, ըստ նավթի համար նման վտանգավոր գործ չեն ձեռնարկում: Պատերազմի բուն նպատակը տնտեսության աշխուժացումն է: Նավթարդյունաբերողներն ու ռազմարդյունաբերության կոմպլեքսի հսկաները դրանում համոզել են Բուշին: Չմոռանանք, որ ամերիկյան ներկա վարչակարգը կազմավորվել է այդ կոմպլեքսի նախկին ներկայացուցիչներից»:

Իրաքի դեմ ռազմական գործողություններին դիմելու Վաշինգտոնի ձգտումն ամերիկյան տնտեսության աշխուժացման հրամայականով պայմանավորելու պրոֆ. Օրանի մոտեցումը վիճարկելի է, քանի որ դրանով շրջանցվում են ԱՄՆ-ի քաղաքական նպատակները, որոնցից կարելի է առանձնացնել «Մեծ Մերձավոր Արեւելքի» ծրագիրը: **«Ազգը»** դրան անդրադարձել էր: Պարզապես ասենք, որ անկախ մոտեցման բնույթից, թուրք գիտնականն, այնուամենայնիվ, դատապարտում է Իրաքի դեմ ԱՄՆ-ի պատերազմը:

Նա միաժամանակ հարկ է համարում դատապարտել քրդերի նկատմամբ թուրքական բանակի դիրքորոշումը եւ պատճառաբանելով, թե «զինվորականության ուշքն ու միտքը (հիմնիշխան) Քուրդիստանի ստեղծման կանխարգելումն է, իրականում ԱՄՆ-ը թուրք զինվոր չի ուզում», փաստորեն յուրովի մեկնաբանություն է տալիս թուրք-ամերիկյան տարաձայնություններին: Այդ ընթացքում ամերիկյան զորքերը շարունակում են տեղակայվել Թուրքիայի տարածքում, իսկ դա անխուսափելի է դարձնում թուրքական զինված ուժերի մասնակցությունը հակաիրաքյան պատերազմին: Ուրեմն, պատերազմը մոտեցել է նաեւ Թուրքիայի սահմաններին:

ՀԱԿՈԲ ՉԱՔՐՅԱՆ

Թարիք Ազիզ. «Բուշի եւ բեն Լադենի ընտանիքները կապված են»

Իրաքի փոխվարչապետ Թարիք Ազիզը պնդում է, թե ԱՄՆ նախագահ Ջորջ Բուշի «ընտանիքը հարաբերություններ ունի Ուսամա բեն Լադենի ընտանիքի հետ»: Փոխվարչապետն այդ հայտարարությունն արել է Բաղդադում, Իրաքի հետ համերաշխության եգիպտական պատվիրակության անդամների ընդունելության ժամանակ: Հանդիպման արդյունքների մասին երեկ գրել է իրաքյան «Ալ Թաուրա» թերթը:

Թերթի հաղորդման համաձայն, Թարիք Ազիզը նշել է, որ ԱՄՆ-ը կապիտալիստական երկիր է, իսկ ԱՄՆ վարչակազմը «ամերիկյան կապիտալիզմի վերնախավն է, որի ղեկավարները միաժամանակ խոշոր ընկերությունների ղեկավարներ են»: Որպես օրինակներ նա հիշատակել է պաշտպանության նախարար Դոնալդ Ռամսֆելդի եւ փոխնախագահ Դիկ Չեյնիի անունները, որոնք կապված են համապատասխանաբար ռազմարդյունաբերության եւ նավթարդյունաբերության հետ:

Իրաքի փոխվարչապետի խոսքերով, «Բուշի ընտանիքը եւս կապիտալիստական ընտանիք է, զբաղվում է նավթի բիզնեսով ու առեւտրով եւ հարաբերություններ ունի Ուսամա բեն Լադենի ընտանիքի հետ»:

Սակայն Թարիք Ազիզը չի մանրամասնել, թե կոնկրետ ինչպիսի կապեր գոյություն ունեն ԱՄՆ նախագահի եւ «Ալ Ղաիդայի» առաջնորդի ընտանիքների միջեւ:

Ազիզի խոսքերով, Մ. Նահանգների քաղաքականության նպատակն Իրաքի նավթային հարստությունների վրա հսկողության հաստատումն է: ՌԻԱ գործակալությունը հիշեցնում է, որ նավթի պաշարներով Իրաքն աշխարհում երկրորդ տեղն է զբաղեցնում Սաուդյան Արաբիայից հետո: «Երբ ամերիկյան ընկերությունները տիրանան նավթին, այն կօգտագործվի որպես քաղաքական զենք», ընդգծել է Իրաքի փոխվարչապետը:

Պ. Ք.

ԿԺԴՀ-ն պատրաստվում է դիմագրավել ԱՄՆ-ի հարձակումը

ԿԺԴՀ ղեկավարությունը երկրի զինված ուժերին եւ ժողովրդին կոչ է արել պատրաստ լինել պատերազմի, «քանի որ ԱՄՆ-ը կարող է ամեն պահի կանխիչ հարձակում սկսել կորեացիների դեմ»: Այդ մասին ասվում է ԿԺԴՀ արտգործնախարարության անունից երեկ Փենյանում տարածված հայտարարության մեջ:

ԿԺԴՀ իշխանությունների կարծիքով, Կորեական թերակղզու հարավում մարտին անցկացվելիք կորեա-ամերիկյան խոշոր զորավարժություններն ամերիկացիների հարձակողական դիտավորությունների վկայությունն են: Երեկ «Ազգը» գրեց, որ ներկայումս Հյուսիսային Կորեայում անցկացվում են ավանդական դարձած ձմեռային զորավարժանքներ եւ նույնիսկ հրթիռ է արձակվել դեպի Ճապոնական ծով: Սակայն Հարավային Կորեայում նախատեսված խոշոր զորավարժությունները լրջորեն մտահոգում են Փենյանին:

ԿԺԴՀ ԱԳՆ հայտարարության մեջ նշվում է, որ կորեա-ամերիկյան համատեղ զորավարժությունները «միտված են Կորեական թերակղզու խաղաղության ապակայունացմանը»: Դրանցով ամերիկացիները «տարածաշրջանում ուժեղացնում են իրենց ռազմական ներկայությունը եւ սրում միջուկային խնդիրը», ասվում է փաստաթղթում.

Կորեացի դիվանագետների կարծիքով, Վաշինգտոնի այդ քայլը ԿԺԴՀ-ի դեմ «կանխիչ հարվածի» նախապատրաստություն է: Դրա անուղղակի վկայությունն Իրաքում պատերազմ սանձազերծելու ԱՄՆ ծրագիրն է: Այս կապակցությամբ հայտարարության մեջ երկրի զինված ուժերին եւ ժողովրդին կոչ է արվում «բոլոր ռեսուրսները միավորել ԱՄՆ-ից բխող վտանգը կասեցնելու համար»:

Երկարատեւ բանավեճերից հետո ստեղծվեց Իսրայելի կոալիցիոն նեղ կառավարությունը

Խորհրդարանական ընտրություններում «Լիկուդ» կուսակցության համոզիչ հաղթանակից հետո, հունվարի 28-ից Իսրայելի վարչապետ Արիել Շարոնի համար սկսվեց կոալիցիոն կառավարություն ստեղծելու դժվարին շրջանը: Բուռն բանավիճային բանակցություններից հետո նրան այդպես էլ չհաջողվեց համաձայնության գալ «Ավոդա» կուսակցության ղեկավար Ամրամ Միցնայի հետ, քանի որ վերջինս պահանջում էր դադարեցնել պաղեստինյան տարածքներում հրեաների վերաբնակեցումը եւ հիմնավոր փոփոխություններ կատարել պետբյուջեում: Այդ կապակցությամբ Շարոնը հայտարարեց, թե «ներքաղաքական վեճերը ոչինչ են ի համեմատություն այն ատելության, որ իրենց հանդեպ տածում են պաղեստինյան մահապարտները»: Իսկ Ամրամ Միցնան համոզված է, որ «քաղաքականությունը մարաթոն է, եւ իր կուսակցությունն ընդդիմադիր դաշտում երկար չի մնա»: Ստեղծված իրավիճակում Շարոնին մնում էր կամ միավորվել ծայրահեղ կրոնականների՝ օրթոդոքսների, կամ էլ ընտրություններում երրորդ տեղը զբաղեցրած «Շինույ» (փոփոխություն) կուսակցության հետ: Վերջինս ձգտում է երկրում նվազեցնել հուդայականության օրենքների ազդեցությունը, ուստի բնական է,

որ այդ երկու կուսակցություններին անհնարին է միավորել մեկ կառավարության մեջ:

Շարոնի գործադրած ջանքերը երկուշաբթի պսակվեցին հաջողությամբ՝ «Լիկուդ» եւ «Շինույ» կուսակցությունները միավորվեցին կոալիցիոն կառավարությունում: Ահա թե ինչպես դրան արձագանքեց «ՇԱՍ» ծայրահեղ կրոնական կուսակցության ռաբբի Օվադյա Յոսեֆը. «Ասում էի, որ Շարոնը կդառնա աղբամանների ղեկավար, այդպես էլ եղավ: «Շինույը» աղբակույտ է, որի վարչապետն էլ դարձավ Շարոնը»:

Ի դեպ, քաղաքական կուսակցությունների բանավեճերը մշտապես տեղ են գտնում Իսրայելի հեռուստատեսության առաջին եւ երկրորդ ծրագրերում: «Թեժ հարցում» հաղորդումը ամեն շաբաթ հրավիրում է հակադիր կուսակցությունների ներկայացուցիչների, որոնք ազատ ու անբռնազբոս վիճում են երկրին հուզող ամենատարբեր խնդիրների շուրջ: Նրանք էլ, բոլոր քաղաքական գործիչների նման սիրում են բղավել եւ իրենց ճշմարտացիությունը ապացուցել, իսկ ժողովուրդը հնարավորություն է ստանում նրանց մտքերին ու ծրագրերին ծանոթանալու:

«Շինույի» հետ կոալիցիոն կառավարություն ստեղծելով՝ Շարոնը կարծես փորձում է փոփոխություններ մտցնել երկրի քաղաքական եւ տնտեսական կյանքում: Վերընտրվելուց հետո նա վստահաբար հայտարարեց, թե վերջ կդնի «պաղեստինյան տեռորին» եւ կչեզոքացնի Պաղեստինի առաջնորդ Յասեր Արաֆաթին: Շարոնից գերագույն ճիգեր են պահանջվում երկիրը բնականոն ու խաղաղ ճանապարհով առաջնորդելու համար, մանավանդ որ նրա վարչապետության օրոք, 2002 թվականին, արձանագրվեց վերջին 50 տարիների ամենատուր տնտեսական ճգնաժամը, 1 մլն աղքատ բնակչություն, երկիր վերադարձողների ամենացածր թիվ՝ 33,5 հազար, նկատվեց արտագաղթի աշխուժացում, իսկ բանակում ավելացան դասալիքների թիվը, զինվորների ինքնասպանության դեպքերը:

Ինչ վերաբերում է իսրայելա-պաղեստինյան հակամարտության խնդրի լուծմանը, ապա «Լիկուդի» եւ «Շինույի» մոտեցումները որոշակիորեն տարբեր են: «Շինույի» ղեկավարը կողմ է պաղեստինցիների հետ բանակցությունների սեղանի շուրջ նստելուն, սակայն դեմ է Յասեր Արաֆաթին: Իսկ օրթոդոքսների հետ միավորվելու դեպքում լուրջ խոչընդոտներ կառաջանային պաղեստինցիների հետ բանակցություններ սկսելու համար:

Այսպիսով, այսօր Իսրայելի վարչապետը կհրապարակի նոր կառավարության կազմը, բաղկացած 68 անդամից՝ 40-ը «Լիկուդ» կուսակցությունից, 15-ը՝ «Շինույից», 7-ը՝ «Ազգային միասնությունից» եւ 6-ը՝ աջ կրոնական կուսակցությունից: Առաջինը կստանա 9 պորտֆել, երկրորդը՝ 5, երրորդը՝ 2: Շարոնն այսօր ոչ պակաս դժվարությունների հետ է բախվում նաեւ պորտֆելներ բաժանելիս: Երուսաղեմի քաղաքապետ Եհուդ Օլմերտը մեկ շաբաթ առաջ հրաժարվեց պաշտոնից՝ իր տեղը զիջելով առաջին ուլտրաօրթոդոքս քաղաքապետին՝ Օրի Լոպոլիանսկուն, քանի որ վարչապետը իրեն խոստացել էր ֆինանսների կամ արտգործնախարարի պաշտոնը: Մինչդեռ ներկայիս արտգործնախարար Բենիամին Նաթանյահուն համաձայն չէ մեկ այլ պաշտոնի անցնելու: Նման առաջարկ ստանալու դեպքում, ինչպես արդեն հայտնել է, ավելի շուտ դուրս կգա կառավարությունից: Երուսաղեմի նոր քաղաքապետը, ըստ օրենքի, 60 օր կպաշտոնավարի, որից հետո կանցկացվեն ընտրություններ: Քաղաքային խորհուրդը դժգոհ է նոր նշանակումից եւ կառաջադրի եւս երկու թեկնածություն, քանի որ երուսաղեմցիների համար ավելի ցանկալի է աշխարհիկ քաղաքապետը:

Թե Իսրայելի լարված եւ գերհագեցած ներքաղաքական իրավիճակը որքանով կհանդարտվի առաջիկայում եւ նոր կառավարությունը քաղաքական եւ տնտեսական ինչպիսի փոփոխություններ կիրականացնի՝ ժամանակը ցույց կտա: Բայց որ շարունակական պատերազմի իրավիճակում հաճախակի դարձած իշխանափոխությունը ջլատում է երկիրը եւ հուսահատական մթնոլորտ ստեղծում՝ ակնհայտ է: Չմոռանանք, որ Իսրայելի այս տարվա ընտրություններին գրանցվեց բնակչության մասնակցության ամենացածր թիվը՝ 69 տոկոս:

ՌՈՒԶԱՆ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

ԱԶԳ

Մշակույթ

Լիպարիտ Ազատեանի «Հայ Որբերը Մեծ Եղեռնի» եռագրութեան պատմագիտական արժէքը

Լոս Անջելեսում լույս է տեսել Լիպարիտ Ազատյանի «Հայ որբերը մեծ եղեռնի» գրքի երրորդ հատորը, որը Հայոց ցեղասպանության մի նոր վավերագիր է: Ընթերցողի ուշադրությանն ենք ներկայացնում ՀՀ ԳԱԱ Արեւելագիտության ինստիտուտի տնօրեն, պրոֆեսոր Նիկոլայ Հովհաննիսյանի գրքի համար գրված վերջաբանը:

Քսաներորդ դարը, որին նորերս հրաժեշտ տուեցինք, մարդկութեան պատմութեան մէջ մտաւ որպէս սոցիալ-քաղաքական մեծ վերափոխումների եւ յեղաշրջումների, կայսրութիւնների կործանման եւ բազում ազգերի կողմից իրենց անկախութիւնը ձեռք բերելու, գիտական եւ մշակութային վիթխարի նուաճումների, մարդու կողմից տիեզերքը նուաճելու դարաշրջան:

Քսաներորդ դարը, դժբախտաբար, պատմութեան մէջ մտաւ նաեւ որպէս ցեղասպանութիւնների դարաշրջան: 1915 թ. Հայոց ցեղասպանութիւնը, որն անցեալ դարի առաջին ցեղասպանութիւնն էր, հրեաների ողջակիզումը (հոլոքոստը), ցեղասպանութիւնը Կամբոջիայում, Ռուանդայում, Բուրունդիում եւ աշխարհի այլ երկրներում, մարդկութեան պատմութեան թերեւս ամենամռայլ էջերից են, որոնք, իրաւամբ, համարւում են ոճրագործութիւն համայն մարդկութեան դէմ:

Որբութեան հարցը ցեղասպանութեան ամենաէական, կարելի է ասել առանցքային հարցերից է: Նրա ուսումնասիրութեանը կարող են մեծապէս օգնել ճիշդ հասկանալու չափերը, նրա խորքային զսպանակները, ցեղասպանութեան ենթարկուած ազգի, ժողովրդի կամ էթնիկական խմբի հետ պատահած աղէտի սարսափները: Որբութեան հարցի անտեսումը (խօսքն այստեղ հարցի գիտական լուսաբանութեան եւ ոչ թէ թռուցիկ ակնարկի մասին է) կամ անբաւարար ուսումնասիրութիւնը, կարող է յանգեցնել տուեալ ժողովրդի հետ պատահած ողբերգութեան մասին ոչ ամբողջական պատկերացման ստեղծմանը, խեղաթիւրել նրա իրական պատկերը եւ դրանով իսկ քօղարկել կատարուած յանցագործութիւնը եւ յանցագործների ոճրագործութիւնն ամբողջութեամբ վերցրած:

Այսպիսով կարելի է ասել, որ ցեղասպանութիւնը, ինչպէս մի մեդալ, ունի երկու կողմ: Մի կողմը բուն ցեղասպանութիւնն է, տուեալ ժողովրդի էթնիկական ոչնչացումը, նրա դէմ կատարուած եւ այդ կերպ համայն մարդկութեան դէմ կատարուած աններելի յանցագործութիւնը, իսկ միւս կողմը՝ որբութիւնը, որբերի զանգուածների առաջացումը եւ նրանց ծաւալումը որպէս ուրոյն հասարակական կատեգորիա: Նրանց ամբողջութիւնն է, որ տալիս է մեդալի, տուեալ պարագայում ցեղասպանութեան, իրական եւ ամբողջական պատկերը:

Այդ կապը ցեղասպանութեան եւ որբութեան առաջացման միջեւ, ինչպէս վկայում է եւ աշխատութեան վերնագիրը, շատ լաւ է նկատել Լիպարիտ Ազատեանը, որի «Հայ Որբերը Մեծ Եղեռնի» եռահատոր ուշագրաւ եւ խիստ անհրաժեշտ աշխատութիւնը գալիս է լրացնելու հայոց ցեղասպանագիտութեան մէջ ցարդ եղած այդ բացը:

Կարելի է ասել, որ մինչեւ Լ. Ազատեանի սոյն հետազօտութեան երեւան գալը, որը տասնեակ տարիների տքնաջան եւ հիւծող, միաժամանակ նուիրական աշխատանքի արդիւնք է, դեռ ոչ ոք այդպիսի խորութեամբ, հանգամանալիօրէն եւ բազմաթիւ ու տարաբնոյթ հարցերի ընդգրկումով չէր լուսաբանել հայ հասարակութեան բոլոր խաւերին եւ սերունդներին յուզող այս ցաւոտ խնդիրը: Եւ դա կազմում է Լիպարիտ Ազատեանի աշխատութեան կարեւոր արժանիքներից մէկը: Հեղինակը մեծածաւալ աշխատանք է կատարել հայ որբութեան առաջացման եւ ծաւալման ուղիների ու մեթոդների բացայայտման ուղղութեամբ, որը գիտական մեծ հետաքրքրութիւն է ներկայացնում: Առանձնայատուկ գնահատականի է արժանի այն հանգամանքը, որ նա «որբութիւն» հասկացողութեան մէջ ներառել է նաեւ հայ որբերի ազգափոխութեան եւ հաւատափոխութեան հարցը: Լիպարիտ Ազատեանը բազմաթիւ աղբիւրների մէջբերումով եւ նրանց վերլուծութեան հիման վրայ գալիս է այն եզրակացութեան, որ եղել է հայ որբերի պարտադրուած ազգափոխութիւն եւ հաւատափոխութիւն, որ տեղի է ունեցել հայ որբերի թրքացում, քր-

դացում եւ արաբացում: Իսկ բռնի հաւատափոխութիւնը եւ ազգափոխութիւնը, ինչպէս յայտնի է, կազմում է ցեղասպանութեան քաղաքականութեան ամենաէական մասերից մէկը, որը դատապարտուած է ցեղասպանութեան վերաբերեալ միջազգային բազմաթիւ փաստաթղթերում:

Ճիշդ է, առայժմ հնարաւոր չէ ճշգրտել ազգափոխութեան ենթարկուած հայ որբերի ստոյգ թուաքանակը, բայց պէտք է ենթադրել, ինչպէս նշուած է աշխատութեան մէջ, որ այդ թիւը եղել է բաւականին մեծ: Իսկ դա կարող է նոր լոյս սփռել 1915 թ. երիտթուրքերի կողմից իրագործուած Հայոց ցեղասպանութեան ծաւալների եւ թուրք ջարդարարների յանցագործ քաղաքականութեան վրայ:

Լիպարիտ Ազատեանի եռագրութեան գիտական նշանակութիւնը բարձրանում է նաեւ նրանով, որ նա հայ որբերի ազգափոխութեան հարցն արծարծելիս ցուցաբերել է տարբերակուած մօտեցում: Նա հաւասարութեան նշան չի դնում, ասենք, հայերի թրքացման եւ արաբացման միջեւ: Եթէ թրքացումը հայերի նկատմամբ բռնութեան եւ ուծացման քաղաքականութեան շարունակութիւնն էր նոր պայմաններում եւ նոր մեթոդներով, ապա, ինչպէս նշում է հեղինակը, «հայ որբերու որդեգրումը (արաբացումը) կանանց եւ աշխատունակ ուժերուն աշխատանք տալը, արժանապէս կը գնահատուեն իբրեւ փրկարար գործ»: Այսպիսով, մի կողմում բռնի ուծացում, իսկ միւս կողմում փրկարար գործ: Տարբերութիւնը սկզբունքային է, քանի որ առաջին դէպքում գործ ունենք յանցագործութեան, իսկ երկրորդ դէպքում՝ մարդասիրութեան հետ:

Մեր կարծիքով, այս հարցի քննարկումը եւ հեղինակի կողմից նրան տրուած գնահատականները կազմում են սոյն ուսումնասիրութեան կարեւոր արժանիքներից մէկը:

Աշխատութեան բոլոր երեք հատորները առաւել նիւթ են պարունակում հայ որբերի ծանր հոգեւոր եւ ֆիզիքական դրութեան, նիւթական եւ սոցիալական վիճակի, գոյատեւելու նրանց մաքառման եւ վերապրելու անկոտրում կամքի եւ հնարամտութեան վերաբերեալ: Այդ հարցը լուսաբանելիս հեղինակն ընտրել է միանգամայն ճիշդ մեթոդոլոգիա: Նա աւելի շատ խօսեցնում է վերապրող նախկին որբերին, որոնց շարքին պատկանում է նաեւ ինքը, եւ օտարազգի տարբեր ականատեսների: Այդ վկայութիւնները փաստօրէն սկզբնաղբիւրի արժէք ունեն, որոնց ներմուծումը Լիպարիտ Ազատեանի կողմից գիտական ոլորտ, նշանակալիօրէն ընդլայնում է Հայոց ցեղասպանութեան աղբիւրագիտական հիմքը եւ բարձրացնում տեղեկատուութեան հաւաստիութեան աստիճանը:

Հարկ ենք համարում նշել Լիպարիտ Ազատեանի երկասիրութեան մի կարեւոր դրական առանձնայատկութիւն եւս: Խօսքը քննարկող հարցը արժանապատուութեամբ ներկայացնելու մասին է:

Գաղտնիք չէ, որ Հայոց ցեղասպանութեան խնդիրներին նուիրուած ուսումնասիրութիւնների մի զգալի մասը, եթէ ոչ աւելին, գրուած է ողբերգական մոտիւներով, որն աւելի շուտ վհատութիւն, անգամ յուսահատութիւն է առաջացնում հայ ընթերցողի մօտ: Հոգեբանօրէն թերեւս դա կարելի է բացատրել, զուգէ եւ արդարացնել, քանի որ 1915 թ. կատարուած եղեռնագործութիւնը մինչեւ յատակը ցնցեց հայութեանը: Ցաւակնութիւն չունենալով դատաւորի դեր ստանձնել, սակայն մեզ թոյլ ենք տալիս նկատել, որ նման մօտեցումը մեզ յուզող հարցի նկատմամբ արդէն ժամանակավրէպ է, որը զգացել է Լ. Ազատեանը, եւ չի նպաստում ազգի ոգու արիացմանը, կամքի կոփմանը եւ մեր ազգային անանց երազանքների իրականացման համար նրա բարոյական, հոգեբանական եւ ֆիզիկական նախապատրաստմանը: Լիպարիտ Ազատեանը չի գնացել այդ ուղիով: Նա իր առջեւ նպատակ չի դրել հերթական անգամ արցունք կորզել հայի աչքերից: Նրա նպատակն է, ինչքան մենք հասկացել ենք, առարկայականօրէն ներկայացնել հարցի պատմութիւնը, տալ նրա ճշմարտապատումը եւ նպաստել Հայոց ցեղասպանութեան խնդրի ուսումնասիրութեանը որբութեան պրիզմայով:

Եւ նա դա անում է արժանապատուութեամբ, սթափ գնահատականներով եւ ապագայի նկատմամբ անխախտ հաւատով: Երեք հատորների միջով կարմիր թելի նման անցնում է այն միտքը, որ չնայած արհաւիրքներին, հայ ժողովուրդը, այդ թւում եւ նրա որբացած մասը, գոյատեւեց, իր մէջ ուժ գտաւ, գլուխը բարձրացրեց, եւ հաւատարիմ իր տոհմիկ ազգային յատկանիշներին, կրկին արարեց: Թող տարօրինակ չթուայ, եթէ ասենք, որ եռագրութիւնը շնչում է լաւատեսական ոգով: Դրա վկայութիւնն է նաեւ երկրորդ հատորում զետեղուած հեղինակի, կարելի է ասել իմաստուն ձօնը. «Մեծ Եղեռնէն վերապրող այն որբերուն, որ կրցան հայ մնալ, հայ ապրիլ եւ նոր ծիլեր արձակել»: Իսկ իւրաքանչիւր հայի նոր ծիլարձակումը հայութեան, Հայաստան աշխարհի եւ Հայաստան պետութեան ծիլարձակումն է:

Ամփոփելով եւ մեկնելով վերոշարադրեալ մեր մտքերից, կարող ենք հաւաստել, որ Լիպարիտ Ազատեանի «Հայ Որբերը Մեծ Եղեռնի» եռահատոր աշխատութիւնը կարեւոր ներդրում է հայ ցեղասպանագիտութեան բնագաւառում:

ՆԻԿՈԼԱՅ ՅՈՎՀԱՆՆԻՍԵԱՆ

ՏՈՆԱՑՈՒՅՑ

Այսօր Վարդանանց սուրբ նախահայրերի հիշատակի օրն է

Ըստ Հայ առաքելական սուրբ եկեղեցու տոնացույցի, Մեծ պահքին նախորդող հինգշաբթի օրը Վարդանանց սուրբ նախահայրերի հիշատակի օրն է: 428 թ. Հայաստանում վերացվում է Արշակունյաց թագավորությունը: Հայաստանի պարսկական տիրապետությանն անցած մասը դառնում է մարզպանություն, եւ Վասակ Սյունին նշանակվում է մարզպան: Հենց այդ ժամանակ պարսից թագավոր Հազկերտն իր տերության սահմաններում բնակվող բոլոր հպատակներին ձգտում է զրադաշտական հավատի դարձնել եւ 449 թ. հրովարտակ է հրապարակում՝ պարտադրելով զրադաշտական կրոնը (կրակապաշտությունը): Սակայն հայերը հրաժարվում են ընդունել արքայի՝ աստվածուրացման այդ հրահանգը: Այդ ընթացքում հայ նախարարները սպարապետ Վարդան Մամիկոնյանի եւ կաթողիկոս Հովսեփ Հողոցմեցու գլխավորությամբ Արտաշատում ժողով են գումարում ու Հազկերտին պատասխան գրում, որ երբեք ոչ ոք չի կարող հավատքը խախտել, եւ երկնքում Հիսուս Քրիստոսից բացի ուրիշ Աստված չկա: Պատասխանը խիստ զայրացնում է Հազկերտին, եւ նա, տասը մեծանուն նախարարների տանջանքների ենթարկելով, ստիպում է հրաժարվել քրիստոնեությունից:

Հայաստանում լսելով նախարարների ուրացման լուրը, ժողովուրդը ոտքի է կանգնում: 451 թ. գարնանը պարսկական զորքը, Վասակ Սյունին եւ համախոհ նախարարների գնդերը՝ թվով 200 հազար (հայկականից 3 անգամ ավելի), մտնում են Հայաստան, հասնում Արտազ գավառ՝ բանակ դնելով Տղմուտ գետի աջ ափին: Հայոց սպարապետ եւ զորագլուխ Վարդան Մամիկոնյանը քաջալերիչ խոսքերով խրախուսում է զորքին ու միաբանված նետվում ճակատամարտ: Մայիսի 26-ին սկսվում է ճակատամարտը: Ավարայրում հերոսաբար իր զինվորների հետ ընկնում է քաջ Վարդանը եւ նրա հետ 7 երեւելի նախարարներ՝ Արտակ Պալունին, Խորեն Խորխոռունին, Հմայակ Դիմաքսյանը, Տաճատ Գնթունին, Վահան Գնունին, Արսեն Ընծայեցին, Գարեգին Սրվանձտյանը, ազնվականներ, ընդամենը՝ 296 հոգի: Նույն օրը, տարբեր վայրերում, կռվի ընթացքում զոհվում են 740 հոգի՝ նահատակների թիվը դարձնելով 1036:

Վարդանանց քաջերին Սբ. Ներսես Շնորհալի հայրապետը ձոնել է «Նորահրաշ» շարականը՝ յուրաքանչյուր տուն սկսելով մի նահատակ իշխանի անունով: Երանելի Վարդանը ոչ միայն բանակի զորագլուխ էր, այլեւ հավատի մարտիրոսների, ինքը պսակվեց եւ ուրիշների պսակվելու առաջնորդը եղավ: Որքան քաջ էր թշնամուն սպանելիս Վարդան զորավարը, ավելի քաջ եղավ թշնամու ձեռքով մահն ընդունելիս: Ճակատամարտին մասնակցել էին նաեւ հոգեւորականներ, ովքեր իրենց անմնացորդ ծառայությունը մատուցեցին հայ եկեղեցու, հավատքի եւ հայրենիքի պաշտպանությանը: Նրանց շարքերում էին Սուրբ Ղեւոնդյանները, որոնց մարտիրոսությունը տեղի ունեցավ Վարդանանց նահատակությունից 3 տարի 2 ամիս հետո, բայց տոնացույցի մեջ սկզբում դրված է Ղեւոնդյանց տոնը՝ իբրեւ Վարդանանց պատերազմի գաղափարախոս նախապատրաստողների:

Վարդանանց պատերազմից անցել են դարեր, բայց նրանք միշտ կենդանի են մեր հոգում: Եվ յուրաքանչյուր հայ պարտական է գլուխ խոնարհել նրանց հիշատակի առաջ: Վարդանանց խորհուրդը հավերժական է, պատմության քառուղիներում այն միշտ ուղեկցել է մեզ, եւ Վարդանանց ոգին է, որ այսօր էլ երաշխավոր է մեր գոյության ու հաղթանակների, մանավանդ այս նոր՝ 21-րդ դարում: Հիմա էլ մեր հոգեւոր հայրենիքը՝ մեր հավատը, մեր Տիրոջ երկնային վարդապետությունը Ավարայրի պես է վերածվել օտարամուտ զանազան աղանդների՝ Հայաստան ներխուժումից, որոնք ուզում են իրականություն դարձնել հազկերտյան հրովարտակը, բայց մենք, ինչպես ասել է Եղիշեն, «մեզ հայր ենք ճանաչում սուրբ Ավետարանը, եւ մայր՝ Առաքելական կաթողիկե եկեղեցին, եւ թող ոչ ոք իբրեւ չար անջրպետ մեջ ընկնելով մեզ նրանցից չբաժանի»:

Հայ առաքելական եկեղեցին ամեն տարի փետրվարի 27-ին հատուկ պատարագ է մատուցում 451 թ. Ավարայրի ճակատամարտում զոհվածների ու մարտիրոսացածների հիշատակին:

ՄԱՐԻԵՏԱ ՄԱԿԱՐՅԱՆ

Հեռացավ «իտալացիներից ամենաիտալացին»

Համաշխարհային կինոն մեծ կորուստ կրեց: 82 տարեկանում վախճանվեց իտալական եւ համաշխարհային սինեմատոգրաֆի պայծառ աստղերից մեկը՝ Ալբերտո Սորդին:

Ընդամենը մեկ տարի առաջ իր պատվին կազմակերպված ընդունելության ժամանակ արտիստը հայտարարեց. «Այս տարիքում արդեն պետք է ամփոփել անցած ճանապարհը եւ մի կողմ քաշվել»:

Սորդիի արտիստական կարիերայում հաշվվում է 190 գեղարվեստական կինոնկար, որոնց թվում նաեւ մեծն Ֆեդերիկո Ֆելինիի երկու ֆիլմերը: Առաջին անգամ նա նկարահանվեց, երբ 13 տարեկան էր: Նրա Օլիվեր Հարդին իր վրա գրավեց հեղինակավոր կինոբեմադրիչների ուշադրությունը: Սակայն առաջին լուրջ հայտը Սորդին ներկայացրեց «Փայտոջիլների կյանքից» ֆիլմում՝ նկարահանվելով ճանաչված եւ ձանձրալի երիտասարդի դերում: Դեռ այն ժամանակ «Մեծն Ալբերտոն» (ինչպես նրան անվանում էին Իտալիայում) երազում էր կատակերգական դերեր: Սակայն մինչպատերազմական Իտալիան ծիծաղելու տրամադրություն չուներ: Եվ Ալբերտո Սորդին գնում է ռադիո:

20 տարեկանում նա արդեն բավականին ճանաչված էր: Վիտորիո դե Սիկան լսեց երիտասարդ ռադիոմեկնաբանին եւ հրավիրեց նկարահանման հրապարակ: Օրական 20 ժամ նկարահանվում էր: Երեք ամսում մասնակցեց 11 ֆիլմի ստեղծմանը: Սորդին օգնեց ժամանակակից իտալացու իմիջի ձեւավորմանը: Եթե Ալեն Դելոնի մասին ասում են, որ նա ամենաֆրանսիացի ֆրանսիացին է, ապա Սորդիի համար լիովին սազական է «իտալացիներից ամենաիտալացի» արտահայտությանը:

Նա կինոյում ճանաչման արժանացավ իր մշտարթուն ուրախությամբ: Եվ կինոյից ու կյանքից հեռացավ հենց այդպես ուրախ ու կենսալից՝ իր մասին միայն լուսավոր հուշ թողնելով:

ՍԵՐԳԵՅ ԳԱԼՈՅԱՆ

Մարզական

Չեմպիոնների լիգայի խմբային 2-րդ մրցաշարի 4-րդ տուրի առաջին հանդիպումներն ի հայս բերեցին քառորդ եզրափակիչի 2 ուղեգրերի տերերին: Մրցաշարի ավարտից 2 տուր առաջ հաջորդ փուլում իրենց մասնակցությունն ապահովեցին «Միլանն» ու «Մանչեսթր յունայթեդը»:

«Ռեալը» շատ կարեւոր միավոր վաստակեց եւ այժմ լավ հնարավորություններ է տիրապետում շարունակելու պայքարը: Իսկ «Բորուսիան» ձեռքից բաց թողեց հաղթանակը: Գերմանացի ֆուտբոլիստները շատ ակտիվ սկսեցին խաղը: Արդեն 2-րդ րոպեին բրազիլացի Էվերտոնը մեն-մենակ հայտնվեց Կասիլյասի դեմ, բայց դարպասապահը փրկեց դրությունը: 7-րդ րոպեին արդեն Ռաուլը կարող էր բացել հաշիվը, սակայն այս անգամ էլ հավախականի կիսապաշտպան Ռայան Գիգզն էր, որը 2 գոլ խփեց առաջին խաղակեսում: Ընդմիջումից հետո վան Նիստելրոյը խփեց 3-րդ գնդակը՝ ավարտելով «Յուվենտուսի» ջախջախումը: Ինչ վերաբերում է դաշտի տերերին, ապա իտալացիների բախտն այդ օրը չէր բերում: Նրանք մի շարք նպաստավոր պահեր չկարողացան օգտագործել: «D» խմբի մյուս խաղում իտալական «Դեպորտիվոն» մեծ դժվարությամբ սեփական հարկի տակ պար-

«Միլանն» ու «Մանչեսթր յունայթեդը» քառորդ եզրափակիչում

«C» խմբի առաջատար «Միլանը» Մոսկվայում 4-րդ անընդմեջ հաղթանակը տոնեց 1-0 հաշվով պարտության մատնելով «Լոկոմոտիվին»: Այդ պարտությունից հետո «Լոկոմոտիվի» հաջորդ փուլ դուրս գալու հնարավորությունները զգալիորեն նվազեցին: Միլանյան հանդիպման համեմատ «Լոկոմոտիվի» կազմում 5 նոր ֆուտբոլիստ էր խաղադաշտ դուրս եկել: Առաջին լուրջ պահը ստեղծվեց 7-րդ րոպեին, երբ Զեեդորֆը խաբս տալով Եվսեեւին ու Սիրխաեւին, չկարողացավ գնդակը փոխանցել հարմար դիրքում հայտնված Ինձագուն: 7 րոպե անց Զեեդորֆը մոտ տարածությունից փորձեց գրավել դարպասը, սակայն Օվչիննիկովը հետ մղեց գնդակը: 22-րդ րոպեին պատկերը կրկնվեց, եւ դարձյալ Օվչիննիկովը փրկեց թիմին: Իսկ ահա 33-րդ րոպեին Եվսեեւի հետ պայքարում վայր ընկավ Ֆիլիպո Ինձագին եւ Ռիվալդոն իրացրեց 11 մ հարվածը, որը կասկածի տեղիք տվեց: Ինչեւէ, այդ գոլն էլ վճռեց հանդիպման ելքը: Թեեւ «Լոկոմոտիվը» 2-րդ խաղակեսում շատ ջանքեր ներդրեց պարտությունից խուսափելու համար, սակայն հաշիվը մնաց անփոփոխ: Ամենավտանգավոր պահը «Լոկոմոտիվը» ստեղծեց 66-րդ րոպեին, երբ Ժուլիո Սեզարը հարվածի դուրս բերեց Լոսկովին, սակայն վերջինս վրիպեց:

Իսկ ահա Մադրիդի «Ռեալին» Դորտմունդում հաջողվեց ավելացված ժամանակում փրկել խաղը: Հանդիպման հերոսը «Ռեալի» երիտասարդ ֆուտբոլիստ Խավյեր Պորտիլյոն էր, որը 90-րդ րոպեին փոխարինելով Պավոնին, երկու րոպե անց Զիդանի փոխանցումով հավասարեցրեց հաշիվը: Այսպես, ջող խաղաց Լեմանը: 15-րդ րոպեին «Ռեալին» գոլից փրկեց Կասիլյասը, բայց 8 րոպե անց նա էլ անզոր էր, երբ հարվածային դիրքում հայտնվեց Կոլլերը: Դյուրերը կարող էին հաշիվը հավասարեցնել 50-րդ րոպեին, երբ Ռոնալդոն մեն-մենակ հայտնվեց դարպասի դիմաց, սակայն Լեմանին չկարողացավ շրջանցել: Վերջինս մի քանի անգամ եւս փրկեց «Բորուսիային» Ռոբերտո Կառլոսի, Ռոնալդոյի վտանգավոր հարվածներից: Այն, ինչ չհաջողվեց արքայական ակումբի հանրահայտ ֆուտբոլիստներին, խաղավերջում իրականացրեց Պորտիլյոն փրկելով իր թիմին պարտությունից:

4-րդ տուրի ամենաանսպասելի հաշիվը գրանցվեց Թուրինում, որտեղ «Մանչեսթր յունայթեդը» պարզապես ջախջախեց դաշտի տերերին: Հանդիպման հերոսն Ուելսի տության մատնեց Շվեյցարիայի չեմպիոն «Բազելին»: Միակ գնդակը խփվեց 4-րդ րոպեին «Բազելի» դարպասապահի սխալի հետեւանքով, որի արդյունքում Դիեգո Տրիստանը գնդակն ուղարկեց դատարկ դարպասը:

Մրցաշարային աղյուսակներ

«C» խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Միլան	4	4	0	0	4-0	12
2. Ռեալ	4	1	2	1	5-5	5
3. Բորուսիա	4	1	1	2	4-5	4
4. Լոկոմոտիվ	4	0	1	3	3-6	1

«D» խումբ

	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ	Մ
1. Մանչեսթր	4	4	0	0	10-2	12
2. Յուվենտ.	4	1	1	2	7-7	4
3. Դեպորտ.	4	1	1	2	3-5	4
4. Բազել	4	1	0	3	2-8	3

«Յանգ բոյզը» մտավ հաջորդ փուլ

Շվեյցարիայի գավաթի 1/8 եզրափակիչում «Յանգ բոյզը» սեփական հարկի տակ հաղթեց «Դելեմոնին»: Հաղթական գնդակը 24-րդ րոպեին խփեց Հաքարլին: Հարություն Վարդանյանի եւ Արթուր Պետրոսյանի թիմը մտավ քառորդ եզրափակիչ: Մյուս խաղերում գրանցվել են հետեւյալ արդյունքները. «Իվերդոն»-«Բազել»՝ 0-3, «Շաֆհաուզեն»-«Թուն»՝ 3-1, «Լուգանո»-«Գրասհոպերս»՝ 0-2, «Նաստերս»-«Սենտ Գալեն»՝ 0-4, «Կրիենս»-«Վիլ»՝ 1-2, «Բադեն»-«Լյուցեռն»՝ 0-2:

Կարտեջանին Քուվեյթի հավաքականի մարզիչ

Բրազիլացի մասնագետ Պաուլո Սեզար Կարպեջանին նշանակվել է Քուվեյթի ֆուտբոլի ազգային հավաքականի գլխավոր մարզիչ: 53-ամյա մարզիչը մեկ տարով պայմանագիր է կնքել Քուվեյթի ֆեդերացիայի հետ: Մեկ տարվա աշխատանքի դիմաց նա կստանա 520 հազար դոլար: Կարպեջանին ժամանակին հանդես է եկել հավաքականի կազմում՝ 1974 թ. ֆուտբոլի աշխարհի առաջնությունում: Հետագայում նա մարզել է բրազիլական «Ֆլամենգո», «Պալմեյրաս», «Կրուզեյրո» թիմերը, այնուհետեւ աշխատել է Սաուդյան Արաբիայում, գլխավորել Պարագվայի ազգային հավաքականը 1998 թ. աշխարհի առաջնությունում: Այդ տարի պարագվայցիները հասան մինչեւ 1/8 եզրափակիչ, որտեղ լրացուցիչ ժամանակում պարտվեցին աշխարհի ապագա չեմպիոն ֆրանսիացիներին:

«Ալ Սաադը» հրավիրում է Ռոմարիոյին

Բրազիլական ֆուտբոլի վետերան Ռոմարիոն մոտ ժամանակներս պայմանագիր կկնքի Քաթարի «Ալ Սաադ» թիմի հետ: Թիմում 3 ամսվա ելույթի համար Ռոմարիոն կստանա 1,5 մլն դոլար:

Տոբիասը կրկին լավագույնն է

Բրազիլացի Մանոել Տոբիասն արդեն 4-րդ տարին անընդմեջ ճանաչվում է աշխարհի լավագույն ֆուտբոլիստ ֆուտզալի խաղացողների շրջանում: Futsalplanet.com սայթի անցկացրած հարցման արդյունքներով Տոբիասը վաստակել է 282 միավոր՝ 31-ով գերազանցելով 2-րդը ճանաչված իտալացի Դանիելյային: 3-րդ տեղը զբաղեցրել է բրազիլացի մեկ այլ ֆուտբոլիստ՝ Շումախերը: Հետաքրքիր է, որ նշված եռյակը նույն հերթականությամբ տեղեր էր զբաղեցրել 2000 թ. հարցման արդյունքներում: Ուկրաինայի հավաքականի եւ Մոսկվայի «Դինամոյի» խաղացող Սերգեյ Կորիձեն մրցույթում գրավել է 9-րդ տեղը, իսկ ՌԴ հավաքականի եւ «Նորիլսկի նիկել» թիմի ֆուտբոլիստ Սերգեյ Իվանովը զբաղեցրել է 12-րդ հորիզոնականը: Ընդհանուր առմամբ, հարցման մասնակիցները նշել են 91 ֆուտբոլիստի ազգանուն:

Ծանրորդները սկսել են մրցավեճը

Երեւանի ճարտարագիտական համալսարանի մարզադահլիճում Հայաստանի չեմպիոնի կոչումն են վիճարկում ծանրորդները, որոնք նախապատրաստվում են ապրիլի 12-ին Աթենքում կայանալիք Եվրոպայի առաջնությանը: Տարբեր պատճառներով առաջնությանը չեն մասնակցում մեր առաջատար ծանրորդները: Հենց այս հանգամանքով էլ կարելի է բացատրել առայժմ գրանցված ոչ բարձր արդյունքները:

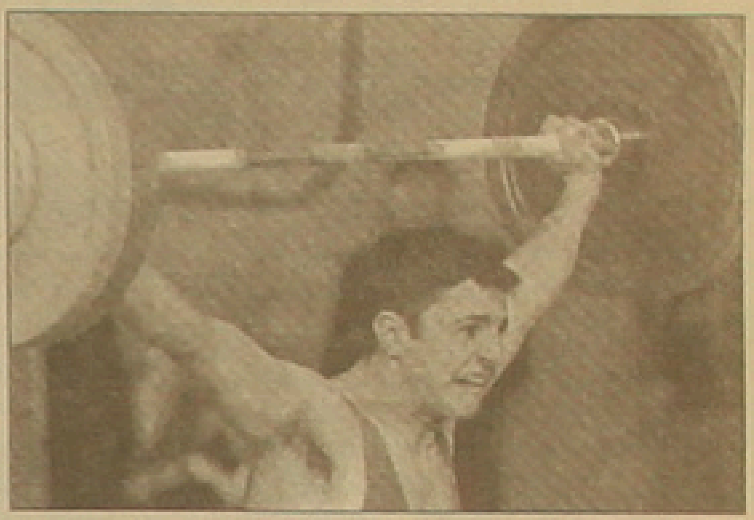

Առաջինը մրցահարթակ դուրս եկան մինչեւ 56 կգ քաշային ծանրորդները: Չեմպիոնի կոչման համար հիմնական պայքարն ընթացավ գյումրեցի ծանրորդներ Մակար Թամրազյանի եւ Հարություն Ժամկոչյանի միջեւ: Երկու մարզիկներն էլ պոկում վարժությունում ցույց տվեցին միեւնույն արդյունքը (100 կգ): Ամեն ինչ վճռեց հրում վարժությունը, որտեղ Թամրազյանը 2,5 կգ-ով գերազանցեց մրցակցին եւ երկամարտի 222,5 կգ (100+122,5) արդյունքով հռչակվեց չեմպիոն: 2-րդ տեղը զբաղեցրեց Հարություն Ժամկոչյանը՝ 220 կգ (100+120): Երեւանցի Հովիկ Զեյրանյանը բավական հետ մնաց նրանցից եւ երկամարտի 207,5 կգ (90+117,5) արդյունքով զբաղեցրեց 3-րդ տեղը:

Մինչեւ 62 կգ քաշային կարգում լավագույնը Ֆիզկուլտուրայի ինստիտուտի ուսանող Արսյոմ Մկրտչյանն էր՝ 252,5 կգ (112,5+140): Գյումրեցի Տիգրան Մարտիրոսյանը հաղթողից հետ մնաց 10 կգ-ով՝ 242,5 (110+132,5): 3-րդ տեղը գրաված Սամվել Եղիազարյանի ցուցանիշն է 240 կգ (107,5+132,5):

Մինչեւ 69 կգ քաշային ծանրորդների մրցավեճում գյումրեցի Արսյուշա Մկրտչյանը մրցակցությունից դուրս էր: Նա թե՛ պոկում, թե՛ հրում վարժություններն սկսեց այն ժամանակ, երբ մյուս մրցակիցներն արդեն ավարտել էին ելույթները: Մրցահարթակում մնացել էր միայն Վարազդատ Վասիլյանը, որը պոկում վարժությունում պատվիրել էր 135 կգ նախնական քաշ: Մինչ այդ, լավագույն արդյունքը ցույց էին տվել գյումրեցի Աբգար Գրիգորյանն ու երեւանցի Հայկ Սահակյանը (122,5 կգ): Սակայն Վասիլյանի բոլոր 3 փորձերն էլ անհաջող էին: Իսկ Արսյուշա Մկրտչյանն առաջին իսկ փորձից հաղթահարելով 140 կգ-անոց ծանրաձողը, դարձավ պոկում վարժության հաղթող: Չորրորդ մոտեցմամբ նա բարձրացրեց 150 կգ: Նույն պատկերը կրկնվեց նաեւ հրում վարժությունում: Առաջին մոտեցմամբ Արսյուշան հաղթահարեց 165 կգ ծանրությունը եւ հռչակվեց չեմպիոն: Սակայն չբավարարվելով ձեռք բերածով, գյումրեցի ծանրորդը փորձեց իրեն ենթարկել նաեւ 175 կգ-անոց ծանրաձողը, բայց, ցավոք, 3-րդ մոտեցման ժամանակ վնասեց ոտքը: Մկրտչյանը մեծ առավելությամբ՝ 315,5 կգ (150+165) դարձավ ՀՀ չեմպիոն: 2-րդ տեղը 277,5 կգ (122,5+155) արդյունքով գրավեց գյումրեցի Աբգար Գրիգորյանը, 3-րդ տեղը զբաղեցրեց երեւանցի Հայկ Սահակյանը՝ 275 կգ (122,5+152,5):

Եվս երեք ոչ-ոքի

Լինարեսի մրցաշարի 4-րդ տուրում կենտրոնականը Անանդի եւ Կրամնիկի պարտիան էր: Անանդը, որ նախորդ տուրում հանգստացել էր, հաղթանակի դեպքում կարող էր գլխավորել աղյուսակը: Հին հնդկական պաշտպանության տարբերակներից մեկում արդեն 8-րդ քայլին Կրամնիկը լավ հակախաղի հնարավորություն ստացավ: Հետագայում դիրքը հավասարվեց եւ մրցակիցները խաղաղ դաշն կնքեցին: Մյուս երկու պարտիաները եւս ավարտվեցին ոչ-ոքի, սակայն դրա համար պահանջվեց կատարել 110-ական քայլ: Մրցաշարի ամենակրտսեր մասնակիցների՝ Վալեխոյի եւ Ռաջաբովի մրցավեճում իտալացին հաղթելու հնարավորությունը չկարողացավ օգտագործել: Նույնը կարելի է ասել հունգարացի գրոսմայստեր Պետեր Լեկոյի մասին: Պոնոմարյովի հետ պարտիայում մեկ զինվոր ավել ունենալով, ցայտնոտում Լեկոն չկարողացավ իրացնել առավելությունը: 4 տուրից հետո աղյուսակը 2,5 միավորով գլխավորում է Վլադիմիր Կրամնիկը: 2-ական միավոր ունեն Ռաջաբովը, Լեկոն ու Անանդը, ընդ որում վերջին երկուսը՝ 3 հնարավորից: 1,5 միավոր է վաստակել Վալեխոն, 1-ական՝ Կասպարովն ու Պոնոմարյովը:

Հաղթական մեկնարկ

Մեքսիկական Ակապուլկո քաղաքում մեկնարկած 690 հազար դոլար մրցանակային հիմնադրամով մրցաշարը հաջող սկսեցին Սարգիս Սարգսյանն ու Դավիթ Նալբանդյանը: Սարգիսը երկու խաղափուլում հաղթեց Ալբերտ Մոնտանյեսին (6-3, 6-0), իսկ Դավիթ Նալբանդյանը պարտության մատնեց Նիկոլյա Մասուին (3-6, 6-1, 6-4):

Առաջին փուլի արգելքը հաջողությամբ հաղթահարեց նաեւ Ֆեռնանդո Վիսենտեն՝ պարտության մատնելով Ալբերտո Մարտինին (6-2, 6-1): Ֆելիքս Մանտիլյան առավելության հասավ Խուան Իգնասիո Չելայի նկատմամբ (7-6, 7-6), իսկ Ֆեռնանդո Գոնսալեսը հաղթեց Ռուբեն Իդալգոյին (6-1, 3-6, 7-6): Հաջորդ փուլ մտան նաեւ Գուստավո Կուերտենը, Մարսելո Ռիոսը, Կառլոս Մոյան, Գաստոն Գաուդիոն, Ագուստին Կալյերին եւ Լուիս Խոռնան:

Հայաստանից հետո Մոլդովան

Ֆուտբոլի Հայաստանի հավաքականից հետո Իսրայելում ընկերական հանդիպում կանցկացնի նաեւ Մոլդովայի ընտրանին: Խաղը կկայանա Թել Ավիվի 44 հազար հանդիսականի համար նախատեսված մարզադաշտում, մարտի 5-ին: Ինչպես եւ Հայաստանի հավաքականի պարագայում, այս անգամ էլ իսրայելցիները բոլոր ծախսերն իրենց են հոգալու: Իսրայելցիների համար այդ խաղը կլինի վերջին փորձամրցումը մարտի 29-ին Նիկոսիայում Կիպրոսի հավաքականի հետ ընկերական հանդիպումից առաջ:

Ինչպես հայտնի է, ՈՒԵՖԱ-ն արգելել է Իսրայելի հավաքականին եւ ակումբներին պաշտոնական մրցումներ անցկացնել սեփական հարկի տակ՝ ելնելով խաղերի անվտանգության նկատառումներից: Ուստի ազգային հավաքականը սեփական հարկի տակ ֆրանսիացիների եւ կիպրոսցիների հետ կայանալիք ընտրական մրցախաղերը կանցկացնի Իտալիայի Պալերմո քաղաքում:

Հաջող նորամուտ

Անգլիացի հանրահայտ ֆուտբոլիստ Փոլ Գասկոյնը «հեթ-տրիկով» նշանավորեց նորամուտը Չինաստանի «Գանսու Տիանմա» թիմում, որտեղ հանդես է գալիս խաղացող-մարզչի կարգավիճակով: «Գուանգժու Ռիժիգուան» թիմի հետ ընկերական խաղում Գասկոյնը փոխարինման դուրս գալով, դարձավ խփված բոլոր 3 գոլերի հեղինակ:

Էջը պատրաստեց
ԱՇՈՏ ՀԱՅՐԱՊԵՏՅԱՆԸ

ԱԶԳ

Օրվա հետքերով

ՎԵՐԼՈՒԾՈՒԹՅՈՒՆ

Նախկինների վերջին պահին հայտնության խորհուրդը

ՀՀԿ-ի անակնկալն անսկզբունքայինների բանակին

ՀՀԿ-ն դեռ ընտրությունների առաջին փուլից 4 օր առաջ որոշակիացրեց, թե ում է տալու նախապատվությունը. Այնպես որ, վերջին ամսվա ընթացքում Դավիթ Շահնազարյանն այս տեսակետից ոչինչ ավելին չասաց: Ըստ էության այս «ընտրության» մեջ տարօրինակ ոչինչ չկար, եթե նկատի առնենք ՀՀԿ-ի բացահայտ ռեւանշիստական նկրտումները: Այս կուսակցությանն անհրաժեշտ էր առնվազն այնպիսի թեկնածու, որը հեշտությամբ կապահովեր ստվերային կարգով իրենց ներթափանցումն իշխանական աստիճանահարթակ՝ լայն հասարակայնության համար որպես «պաշտպանաշերտ» ունենալով այդ թեկնածուի այսպես կոչված լեգիտիմությունը կամ համաժողովրդական սերը: Սակայն ինչո՞ւ հենց Ստեփան Դեմիրճյանը եւ ոչ, ասենք, ընդդիմության մեկ այլ թեկնածու:

Իր ամբողջ քարոզարշավի ընթացքում ՀԺԿ առաջնորդը որեւէ անգամ չփորձեց հանրության համար բացահայտել՝ ինչ ծրագրերով է առաջնորդվելու առաջիկա 5 տարվա ընթացքում, ինչ առաջնահերթություններ է դնում իր առջեւ եւ ինչպես է դրանք իրականացնելու: Միակ բանը, որ այսքան ժամանակ հաջողվել է պարզել Դեմիրճյանի քարոզարշավից՝ երկրի վարչատարածքային բաժանումը փոփոխության ենթարկելու թեկնածուի նպատակադրվածությունն է: Դեմիրճյանը մինչեւ վերջ խուսափում է որեւէ մակարդակով նախընտրական բանավեճերին մասնակցելուց՝ փորձելով այդ կեցվածքը բացատրել խաղի կանոններն իր կողմից թելադրելու պատճառաբանությամբ: Այլ կերպ չի կարելի բացատրել այս թեկնածուի նախընտրական շտաբի ղեկավար Գրիգոր Հարությունյանի հիմնավորումները, թե իրենց թեկնածուն բանավեճի կգնա միայն իրենց համար թեմաների շուրջ, եւ որեւէ հեռուստաընկերություն իրավունք չունի այդ տեսակետից բանավեճերի սեփական թեմաներ առաջարկել: Թե այդ որ իրավական ակտով է լրատվամիջոցներին Գ. Հարությունյանը հարցազրույցների համար թեմաներ առաջադրել, որն, ի դեպ, հենց լրատվամիջոցների խնդիրն է, թերեւս միայն Ս. Դեմիրճյանի նախընտրական շտաբում գիտեն:

ՀՀԿ շրջանակները չէին կարող չնկատել այդ թեկնածուի ծրագրային հենքից զուրկ քարոզարշավի իրականացումը, ինչը խոսում է Ստեփան Դեմիրճյանի հեշտ կառավարելիության հնարավորության մասին: Ի դեպ, չմոռանանք, որ այս թեկնածուին հովանավորելու մասին շշուկները նոր չեն, դրանց մասին խոսակցությունները սկսվեցին դեռ այն ժամանակ, երբ Ստեփան Դեմիրճյանը մեկնեց ԱՄՆ եւ Եվրոպա:

Իսկ ընդհանրապես Կարեն Դեմիրճյան ֆենոմենի օգտագործման հանգամանքը (ինչից օգտվում է նաեւ նրա որդին) առկա է եղել դեռեւս այդ գործչի՝ քաղաքական բեմահարթակ վերադառնալու ժամանակ: Այդ մասին հիշողություններ ունի ժամանակին Կարեն Դեմիրճյանի, ներկայումս Արտաշես Գեղամյանի «հավատարիմ զինակից», Քաղաքագետների միության նախագահ Հմայակ Հովհաննիսյանը, ըստ որի դեռ այն ժամանակ ՀՀԿ-ն Կարեն Դեմիրճյանից խնդրում էր հնարավորություն ընձեռել ներթափանցել նոր ստեղծվող ժողովրդական կուսակցության շարքերը: Ավելին՝ Հովհաննիսյանն անգամ հրապարակեց ՀԺԿ անդամ, ներկայումս արմատական ընդդիմադիր Ստեփան Զաքարյանի անունը, որպես նախկինների ներկայացուցիչն այդ կուսակցության մեջ: Սակայն նույն աղբյուրը տեղեկացնում էր նաեւ, որ Կարեն Դեմիրճյանը սկզբունքորեն մերժել էր առաջարկը՝ պատճառաբանելով ՀԺԿ-ի բացառապես նոր, թարմ, չվարկաբեկված ուժ լինելու հանգամանքը: Մինչդեռ հիմա ՀՀԿ-ի ակնհայտ սատարման վերաբերյալ նրա որդին զարմանալի լռություն է պահպանում՝ չբացելով խաղաքարտերը:

Այս տեսակետից կարելի է ասել, ՀՀԿ-ն իսկական պարտիզանի գործ կատարեց: Թվում էր, թե այս կուսակցությունը, իր համագումարից հետո կանգնելով փաստի առաջ, կատարյալ չեզոքություն կպահպանի: Սակայն պարզվում է, որ անցնող ժամանակը ՀՀԿ-ն օգտագործում էր քաղաքական գործընթացների տրամաբանությունը, նախագահի թեկնածուների կեցվածքները, նրանց հանդեպ ընտրողների վերաբերմունքն ուսումնասիրելով: Հազիվ թե այս կուսակցությունն իր գոնե արտաքուստ հանգստությունը խախտեր միայն հայտարարելու համար, թե պաշտպանելու են միայն ՀՀ քաղաքացու՝ դրանով իսկ բացելով արդեն մոռացված քաղաքացիության հին շահարկումների կծիկը, ինչը կարող էր ասել, ասենք, իր որեւէ ներկայացուցչի մասնավոր հարցազրույցի միջոցով: Իրականում ՀՀԿ-ին անհրաժեշտ էր ցույց տալ, որ ինքը քաղաքական գործընթացներից անմասն չէ, եւ առհասարակ նման դիրք գրավելու մտադրություն չունի: Եվ չնայած դրան, կուսակցությունը չի կարող միաժամանակ հստակորեն հայտարարել, թե իրենք սատարելու են հենց Ստեփան Դեմիրճյանին՝ վերջինիս ժողովրդականությանը չհարվածելու համար: ՀՀԿ-ն չի կարող հաշվի չառնել, որ Ստեփան Դեմիրճյանին վստահող էլեկտորատը հիմնականում այն զանգվածն է, որն ընդհանրապես չի ուզում լսել նախկինների անունները եւ շատ զգացմունքային է:

Գրավելով միջանկյալ դիրք եւ ընդամենը հասկացնելով, որ իր նախընտրած թեկնածուն Ստեփան Դեմիրճյանն է, ՀՀԿ-ն փաստորեն ՀԺԿ-ին «հենում է պատին»՝ նրան չտալով մանեւրելու հնարավորություն: Այժմ արդեն ՀԺԿ-ն այլընտրանք չունի, այսինքն՝ իր նորահայտ սատարողի «ծառայություններից» հրաժարվել չի կարող, չի կարող նաեւ ժխտել, որ իր թիկունքում ռեւանշիստներն են, քանի որ դրա համար քաղաքական հայտարարություն պետք է անի՝ գրելու առաջացած եւ ատիճանաբար հիմնավորվող կասկածները, իսկ դրա համար քաղաքական կամք չունի:

Միաժամանակ ՀՀԿ-ն ՀԺԿ-ի հետ փաստի առաջ է կանգնեցրել նաեւ Ստեփան Դեմիրճյանին սատարող մյուս ուժերին: Բանն այն է, որ նրանցից շատերը, ինչպես օրինակ, ՀԴԿ-ն, ԱԺԿ-ն կամ Արշակ Սադոյանի ԱԺԴ-ն, այլ դեպքերում որեւէ կերպ չեն հաշվի նախկինների հետ նույն հարթությունում որպես համագործակցող ուժեր հանդես գալու իրողությանը: Սակայն այս իրավիճակում նրանք ուղղակի պարտադրված են դա անել՝ խաղից դուրս չմնալու համար: Նրանցից ոչ ոք քաղաքական սկզբունքայնություն չհայտնեց նոր իրավիճակի կապակցությամբ եւ թերեւս չի էլ հայտնի: Եվ կստացվի մի իրավիճակ, երբ, օգտագործելով այս «համախմբվածների» անսկզբունքայնությունը, ինչի մասին ՀՀԿ-ական շրջանակները մեկ անգամ չէ, որ արտահայտվել են, կհայտնվեն գլխավոր գործող անձի կարգավիճակում:

ԳՈՌ ԱԲՐԱՀԱՄՅԱՆ

Ժողովրդի հիշողությունը չի խամրել եւ «ո՛չ» է ասելու ձեզ մարտի 5-ին

Մենք հայերս ունենք գենետիկական երկու հիվանդություն. երեւանյան հիվանդություն, որը չի բուժվում, եւ իշխանատենչություն, որը բերում է անհանդուրժողականության ու ամենաթողության: Եթե առաջինով հիվանդանում է բնակչության որոշ մասը, ապա երկրորդով գրեթե յուրաքանչյուր ոք, քանի որ ամեն մի հայ իր մեջ թագավոր է: Եվ սա է մեր ամենամեծ ողբերգությունը: Հինգհազարամյա պատմություն ունեցող ժողովուրդ ենք, սակայն այդպես էլ չկարողացանք հրաժարվել մեր ասիականությունից: Քաղաքակիրթ պայքարը մեզ խորթ է: Եվ իզուր չէ մեր դարավոր թշնամիների տարածած այն կարծիքը, որ հայերին զենք տուր, եւ նրանք կոչնչացնեն միմյանց: Այսօր դրա ականատեսն ենք: Բաժանվել ենք բանակների ու միմյանց չենք հանդուրժում: Ժողովրդին որոշ քաղաքական գործիչներ դարձրել են խաղալիք ու ոնց ուզում այնպես էլ կառավարում են: Այսօր մենք այն ենք, ինչ կանք: Ուզում ենք աշխարհին ներկայանալ որպես քաղաքակիրթ ազգ, բայց իրականում ճիշտ հակառակն ենք: Ի՞նչ ենք ուզում: Այդպես էլ չենք հասկանում: Այսօր փառաբանում ենք մեկին, մյուս օրը քարկոծում ու գնդակահարում եւ այդպես շարունակ: Մինչեւ ե՞րբ: Խոսում ենք վեհ գաղափարներից ու հերն անիծում ժողովրդի: Եվ տուժում է ժողովուրդը:

Ինչ է կատարվում այսօրվա Հայաստանում: Իշխանատենչությունը կուրացրել է մեզ, ատելությամբ ենք լցված մեկս մյուսիս նկատմամբ ու չենք տարբերում թացն ու չորը: Ովքեր են այդ մարդիկ. կայացած ու չկայացած քաղաքական գործիչներ, նեղացածներ ու ռեւանշիստներ, որոնք իրենց նպատակին հասնելու համար ընդունակ են ամեն ինչի: Որպես սովորական մահկանացուի, ինձ համար պարզ չէ, թե ինչ է ուզում, օրինակ, Վազգեն Մանուկյանը: Ոչ հեռավոր անցյալում Հայաստանի վարչապետ, պաշտպանության նախարար ու քաղաքական կուսակցության լիդեր: Ժամանակին բոլոր լծակներն ունեցող մի անձնավորություն, որը չարդարացրեց ժողովրդի հույսերն ու փախավ պատասխանատվությունից: 96 թվականին ժողովրդին տարավ արյունահեղության եւ վճռական պահին խուսափեց պատասխանատվությունից: Ժողովուրդը մեն-մենակ մնաց սեփական բանակի դեմ, որը անխնա կրակահերթի տակ էր առել անպաշտպան ժողովրդին: Բանտերում հայտնվեցին սովորական մարդիկ, իսկ իրենք մկան ծակը տասը թումանով առան: Այն ժամանակվա իշխանությունները, ի դեմս հիշյալ վարչակարգի, ոչ մի բանի առաջ կանգ չէին առնում ու փորձում էին իշխանությունը պահպանել զենքի ուժով: Հիմա էլ կանգ չեն առնում ռեւանշ վերցնելու համար: Ովքեր են այսօրվա ընդդիմության առաջնորդները. կլաններից զրկվածները, 92-ից Հայաստանը լքած արամները, ազգային ազատագրական պատերազմից թաքնված ու հոր անունը շահարկող ստեփանները, հիշյալ վարչակարգի հիմնադիր արշակներն ու չկայացած վարչապետ արամները: Պարոնայք, սա է ձեր «փառապանծ» անցյալը, անցյալ, որն արատավոր է: Ժողովրդի հիշողությունը չի խամրել եւ «ոչ» է ասելու ձեզ մարտի 5-ին:

ԶԱՐԻԿ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

ՄԻԺԻ
ՄԱՐԴՈՒ ԻՐԱՎՈՒՆՔՆԵՐԻ ԵՎ ԺՈՂՈՎՐԴԱՎԱՐՈՒԹՅԱՆ ԻՆՍՏԻՏՈՒՏ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Մարդու իրավունքների եւ ժողովրդավարության ինստիտուտ՝ ՄԻԺԻ ոչ կառավարական կազմակերպությունը տեղեկացնում է, որ *2003 թ.-ի մարտ-ապրիլ ժամանակահատվածում* ՄԻԺԻ-ի նախաձեռնությամբ իր կենտրոնում հերթական անգամ անցկացվելու են «Քաղաքացիական կրթության» դասընթացներ *«Հանրային մասնակցությունը եւ մոնիտորինգն Աղքատության հաղթահարման ռազմավարական ծրագրի՝ ԱՀՌԾ-ի իրագործման փուլում»* թեմայով:

Դասընթացներն անվճար են

«Քաղաքացիական կրթության» այս դասընթացները նախատեսվում են ուսանողների համար:

Դասընթացին մասնակցելու համար հայտավորման վերջնաժամկետ է ս. թ. մարտի 10-ը:

Հասցե՝
Հայաստանի Հանրապետություն, 375019
ՄԻԺԻ կենտրոն՝ Այգեձոր 4/1, Երեւան,
Հայաստանի Հանրապետություն, 375019
ՄԻԺԻ գործադիր գրասենյակ՝ Երեւան, Այգեձոր 42ա,
հեռ. (374 1) 26 47 12, 27 29 80, բջջային՝ (374 9) 43 21 19
էլ. փոստ: idhr@arminco.com, idhr@web.am
Ֆաքս՝ (374 1) 36 54 85:

Microsoft CERTIFIED Partner
Microsoft CERTIFIED Technical Education Center
VUE

@rminco
Global Telecommunications

«Արմինկո» տեխնիկական ուսուցման կենտրոնը «Եվրասիա» հիմնադրամի աջակցությամբ, ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների մասնագետներին ընձեռում է բացառիկ հնարավորություն մասնակցել Microsoft ընկերության արտոնագրված էլիտար դասընթացներին:

Դասընթացների տեւողությունը՝ 2-5 օր:
Դասընթացների վերջում տրվում է Microsoft ընկերության արտոնագիր:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել 52-46-79 կամ այցելել Տիգրան Մեծի 4 (Հայարդնախագիծ ՓԲԸ շենք), 2-րդ հարկ, 251 սենյակ

http://www.microsoft.com/traincert/training

529353
ԱՆՎՃԱՐ ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- Վաճառվում է Рубин հեռուստացույց 51 սմ տրամագծով, էկրանը TOSHIBA մակնիշի, տեխ. մասերը արտասահմանյան: Գինը 65 դոլար: GOLDSTAR տեսամագնիտոֆոն, օգտագործված: Գինը 75 դոլար: Հեռ. (09)423833
- Վաճառվում է մեքենայի հեղուկ գազի սարքավորում՝ իր բոլոր պարագաներով: Գինը 80 դոլար: Հեռ. 531439 (Արմեն):
- Տրվում է վարձով 2 սեն. բն. կենտրոնում (5/2) բոլոր հարմարություններով: Գինը 200 դոլար: Հեռ. 538341:
- Կատարում ենք համակարգչային ծառայություն (տեքստերի հավաքում ռուսերեն, հայերեն եւ անգլերեն), նաեւ արտատպում: 1 համակարգչային էջը 150 դրամ: Հեռ. 26-48-40:
- Կորել է տղամարդու սեւ գույնի սպորտային պայուսակ Կորյունի փ. 7 շենքի առջեւի ավտոկանգառի տարածքում: Պայուսակի մեջ եղել է ակնոցի լողական սարք, փաստաթղթեր, օպտիկական ակնոց, լուսանկարներ: Գտնողը կստանա դրամական պարգեւ: Հեռ. 54-39-85, (09) 49-98-47, Անահիտ:
- Կազմակերպում ենք մանկական շոուներ, ծննդյան տոներ եւ այլ միջոցառումներ: Հեռ. 231170, Գրիգոր:
- Վաճառվում են շաուրմայի երկու խոշոր բարձր որակի ապարատներ, աշխատում է գազով, պատրաստված են ռուսական թիթեղից: Վաճառվում է նաեւ [illegible] բարձր սեղան: Հեռ. 24-73-42:
- Կգնեմ նոր մոդելի բջջային հեռախոսներ: Հեռ. 09 46 93 72, Հրանտ:
- Ընդունվում են լամինացված կահույքի պատվերներ, հեռուստացույցի սեղաններ, համակարգչի սեղաններ, ներկառուցված պահարաններ, խոհանոցի կահույք եւ այլն: Հեռ. 77-18-16, Վարուժան:
- Ընդունվում են [illegible] պատվերներ ընկույզով, 1 հատը 150 դրամ, (քաշը 100 գ.), առանց ընկույզի՝ 120 դր: Հեռ. 735086:
- Վաճառվում է SAMSUNG հեռուստացույց 54 սմ հարթ էկրանով, նոր: Գինը 230 դոլար: Հեռ. 281350:
- Վաճառվում են մեքենայի դինամիկներ, SONY XS-GT 6934, 230 WATT: Գինը 53 դոլար: Հեռ. (09)423833:
- Վաճառվում է 1994 թ. արտադրության «Գազ 31029» մակնիշի ավտոմեքենա, մոխրագույն, բնական գազով: Հեռ. 553232 (տուն):
- Վաճառվում է 1991 թ. արտադրության «Վազ 2106» մակնիշի սպիտակ գույնի մեքենա, վազքը 130 հազար կմ: Գինը 1600 դոլար: Հեռ. 29-92-27, Սոս:
- Վաճառվում է 2 սեն. բնակարան Տերյան 65 հասցեում, 5/2 հարկ, ունի փակ պատշգամբ, վերանորոգված չէ: Գինը 60.000 դոլար: Հեռ. 52-42-73 (17:00-ից հետո):
- Վաճառվում է BECKER ռոյալ: Գինը 2000 դոլար: Հեռ. 589467:
- Վաճառվում է ննջարանի հարավսլավական «Լուիի» սպիտակ կահույք: Գինը 750 դոլար: Հեռ. 589467:
- Վաճառվում է 2 սեն. բն. կենտրոնում, օպերայի թաղում, 1-ին հարկ, 66 քմ, 36 քմ բնակմակերես: Հեռ. 530738, Աշոտ կամ Անժելա:
- Կատարվում է տնական սեղանների, նուռատակների եւ նորածինների ննջասենյակների ձեւավորում, նվերների փաթեթավորում: Հեռ. 28-78-96, Զառա:
- Վերանորոգում եմ բոլոր մակնիշների կարի մեքենաներ: Հեռ. 61-38-71, 58-73-45, Ալբերտ:
- Կատարում եմ էպիլյացիա մեկ ժամը 1500 դրամ: Կարող եմ ցանկացողներին ուսուցանել: Հեռ. 36-40-15, Գայանե:
- Իրավաբանական, ֆինանսավարկային, հաշվապահական խորհրդատվություններ եւ ծառայություններ: Հեռ. 52-63-63, 58-65-33: Հասցեն՝ Տիգրան Մեծի պողոտա 33, թն. 20 (11:00-17:00)
- Տրվում է վարձով մեկ սենյականոց բնակարան Զաքյան փողոց 3 («Արմենիա» հյուրանոցի հարեւանությամբ), ընդ. տարածքը 45 քմ, կապիտալ վերանորոգված, տաք ու սառը ջուր, 11/10 հարկում: Տրվում է վարձով կահույքի եւ կենցաղային տեխնիկայի հետ. հեռ. 53-36-07, զանգահարել մինչեւ 21.00-ն:
- Վաճառվում են կարի մեքենաների նոր ֆազ շարժիչներ: Կարի մեքենա «Վերիտաս», գինը 100 ԱՄՆ դոլար, նաեւ տարբեր նյութերից տոպրակներ կարող մեքենա «Դորբլ», գինը 100 ԱՄՆ դոլար: Ակորդեոն «Վելտմայստեր» 80 բասանոց, գինը 100 դոլար, զանգահարել 57-84-87, Արմեն:
- Վաճառվում է 1969 թ. արտադրության «Տվերցա» դաշնամուր, սեւ գույնի: Գինը պայմանագրային: Հեռ. 456569:
- Վաճառվում է լոգարան, սպիտակ գույնի, երկարությունը 1.7 մ, չօգտագործված, 80 դոլար: Հեռ. 35 00 33:
- Վաճառվում են մեղվափեթակներ: Հեռ. 351854:

«Գինդ» տպագրատուն, Երեւան, Բագրատունեաց 70ա Գրանցման թիվ 65. Պատվեր 69150. Տպաքանակը՝ 5000 Ստորագրված է տպագրության՝ 24. 2. 2003 Գինը՝ 100 դրամ